

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 345 — GOD. VIII.

ŠIBENIK, 22. TRAVNJA 1959.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

RAZVOJNI PUT

Komunističke partije Jugoslavije

Svečana akademija u Narodnom kazalištu

Povodom proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a, u ponedjeljak navečer u Narodnom kazalištu održana je svečana akademija, koju je organizirao Odbor za proslavu 40-godišnjice KPJ, SKOJ-a i SSJ Kotarskog komiteta SKH Šibenik.

Prije početka akademije glazba JRM intonirala je himnu i Internacionalu, a zatim je Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SKH i član Centralnog komiteta SKH podnio referat o razvojnem putu Komunističke partije i SKOJ-a. Poslije referata upućeni su pozdravni telegrami CK SKJ i CK SKH. Nakon toga umjetnički ansambl šibenskog Narodnog kazališta izveo je Pesmu, dramatizirani roman Oskara Daviča.

Svečanoj akademiji prisustvovali su istaknuti politički radnici Šibenika, koji se nalaze izvan Šibenika, delegacije općinskih komiteta, te mnogobrojni javni, kulturni i politički radnici.

azije, snažno se odrazilo na daljnje jačanje revolucionarnog pokreta radničke klase i radnih masa uopće. Partija naglo jača a broj njenih članova raste tako, da ona već u toku 1919. g. broji 60.000 članova, a sindikalno organiziranih radnika ima oko 300.000.

Cijela 1919. g. obilježena je ni-

zom radničkih štrajkova i demonstracija, koji u 1920. god. uzimaju još većeg maha, jer nezadovoljstvo radnih masa raste iz dana u dan zbog teškog ekonomskog stanja u zemlji, besposlice i neimaštine. U čitavoj zemlji u svim granama rada ti su štrajkovi, koji su u Hrvatskoj

(Nastavak na 2. strani)

Drug Tito podnio referat '40 godina revolucionarne borbe KP Jugoslavije'

U NEDJELJU SU U BEOGRADU POČELE CENTRALNE SVEČANOSTI U ČAST 40-GODIŠNJICE STVARANJA KPJ.

CENTRALNI KOMITET SK JUGOSLAVIJE ODRŽAO JE JUTROS SVEČANU SJEDNICU, NA KOJOJ JE GENERALNI SEKRETAR SKJ DRUG TITO PODNIO REFERAT »ČETRDESET GODINA REVOLUCIONARNE BORBE KOMUNISTIČKE PARTIJE JUGOSLAVIJE«.

POŠTO SU CK SKJ I DRUGU TITU IZRUČENI POZDRAVI OMLADINE I PIONIRA, CENTRALNI KOMITET DONIO JE ODLUKU: O PODIZANJU SPOMENIKA SOCIJALISTIČKOJ REVOLUCIJI NARODA JUGOSLAVIJE, O OSNIVANJU MUZEJA REVOLUCIJE NARODA JUGOSLAVIJE I O PODIZANJU SPOMENIKA MARXU, ENGELSU I LENJINU.

POSILIJE SVEČANE SJEDNICE CK SKJ, NA TRGU MARXA I ENGELSA PRED VIŠE OD 200.000 BEOGRADANA GOVORIO JE SEKRETAR CK SKJ DRUG A. RANKOVIĆ. MITINGU JE PRISUSTVOVAO I GENERALNI SEKRETAR SKJ DRUG TITO, KOJI JE BEOGRADANE POZDRAVIO KRAĆIM GOVOROM.

Odluka o podizanju spomenika socijalističkoj revoluciji naroda Jugoslavije

»Da bi se simbolizirala pobjeda revolucije u kojoj su zajedničkom borbom zbratimljeni narodi izvojevali svoju slobodu i nezavisnost, izvršili revolucionarni društveni preobražaj i stvorili socijalističku Jugoslaviju, bratsku zajednicu ravnopravnih naroda,

da bi se trajno obilježilo narodno priznanje veličini žrtava junackom smrću palih boraca revolucije čija vjernost svom narodu ostaje vječiti izvor nadahnuća novim generacijama,

da bi se obilježila neraskidiva povezanost sadašnjih i budućih pokoljenja s velikim djelom revolucije, kao i stvaralački doprinos naših naroda borbi čovječanstva za socijalizam,

Centralni komitet Saveza komunista Jugoslavije na svojoj svečanoj sjednici povodom 40-godišnjice KPJ, odlučuje da se u Beogradu, glavnom gradu FNRJ, podigne spomenik socijalističkoj revoluciji naroda Jugoslavije«.

Referat Ive Družića

Prije 40 godina, po osnutku stare Jugoslavije i svega mjesec i po dana poslije Osnivačkog kongresa III. Internacionalne, održan je u Beogradu aprila mjeseca 1919. g. Prvi Kongres ujedinjenja socijalističkih partija i grupa južno-slavenskih naroda sa kojim počinje težak, ali slavan revolucionarni put u historiji Komunističke partije Jugoslavije.

Na spomenutom Kongresu, koji je dobio naziv Kongres ujedinjenja osnovana je Socijalistička radnička partija Jugoslavije (komunista), koja se tada izjasnila za proletersku revoluciju i diktaturu proletarijata, za sovjetsku republiku kao oblik proleterske države, stavši odmah uz tek osnovanu III. Komunističku Internacionalu.

Odmah poslije partijskog Kongresa održan je 23. aprila 1919. god., također u Beogradu, Kongres ujedinjenja sindikata, koji je osudio reformističke stavove i političkoj neutralnosti sindika-

Osnivanje KPJ snažno se odrazilo na daljnje jačanje revolucionarnog pokreta radničke klase

Osnivanje Komunističke partije Jugoslavije u zemlji kao što je bila bivša Jugoslavija, koja je od samog početka svog stvaranja rastrgana oštrim klasnim i nacionalnim suprotnostima, jer

Odluka o osnivanju Muzeja revolucije naroda Jugoslavije

»Da bi svjedočanstva o herojskoj borbi naroda Jugoslavije pod rukovodstvom Komunističke partije u oslobodilačkom ratu i Narodnoj revoluciji bila sačuvana za buduća pokoljenja, da bi postala što bliža i pristupačnija građanima naše socijalističke domovine i da bi nove generacije stalno podsjećala na velike primjere nepokolebljivosti u obrani slobode i nezavisnosti naroda, primjere revolucionarnog stvaralaštva u borbi za bolji život radnih ljudi, za socijalizam,

Centralni komitet Saveza komunista Jugoslavije, na svojoj svečanoj sjednici povodom 40-godišnjice KPJ, odlučuje da se u Beogradu, glavnom gradu FNRJ, osnuje Muzej revolucije naroda Jugoslavije«.

Odluka o podizanju spomenika Karlu Marxu, Fridrichu Engelsu i Vladimiru Iljiču Lenjinu

U znak priznanja tvorcima naučnog socijalizma i velikana međunarodnog revolucionarnog radničkog pokreta Marxu, Engelsu i Lenjinu, njihovim ogromnim zaslugama za ostvarivanje historijske uloge radničke klase u oslobođenju radnih ljudi i ugnjetenih naroda, njihovom neprocjenjivom doprinosu pogresivnom kretanju čovječanstva,

u znak dosljedne privrženosti komunista i naroda Jugoslavije idejama naučnog socijalizma koje su ih nadahnjivale u revoluciji i koje stvaralački primjenjuju u borbi za izgradnju novog socijalističkog društva.

Centralni komitet Saveza komunista Jugoslavije, na svojoj svečanoj sjednici povodom 40-godišnjice KPJ, odlučuje da se Karlu Marxu, Fridrichu Engelsu i Vladimiru Iljiču Lenjinu podignu spomenici u glavnom gradu FNRJ, Beogradu«.

REFERAT IVE DRUŽIČA

(Nastavak sa 1. strane)

započeli već 1918. g., a bilo ih je i za vrijeme rata 1917. g., odražavali svojom širinom i snagom i revolucionarno raspoloženje radnika, među kojima se posebno ističe generalni štrajk u čitavoj zemlji povodom intervencije imperijalista protiv Oktobarske i mađarske revolucije koji organizira Centralni izvršni odbor Socijalističke radničke partije Jugoslavije (komunista) i Centralno sindikalno vijeće jula 1919. g. u znak solidarnosti s revolucionarnim međunarodnim proletarijatom. Ovaj štrajk je ujedno korišten i protiv reakcije terora, progona i hapšenja komunista. Ovaj je generalni štrajk koji je ujedno bio i prva najmasovnija politička akcija revolucionarnog radničkog pokreta svega tri mjeseca nakon održanja Kongresa ujedinjenja, pokazao cijelom svijetu, da je radnička klasa naše zemlje zadobila visokom klasnom svijesću i borbenošću i da je spremna da svoj internacionalni dug iskupi braneci prve tekovine Socijalističke revolucije u Rusiji.

U Hrvatskoj je u to vrijeme u svim gradovima prestala da radi cijelokupna privreda. Sve tvornice, radionice, trgovine, kancelarije i kavane bile su zatvorene, nijedne novine nisu izlazile. Sa štrajkom radnika solidarizirali su se i seljaci ne donoseći ništa na tržište.

Sibenik i njegovo uže područje nalazilo se tada pod režimom talijanske vojne okupacije na osnovu Londonskog i Rapalskog ugovora 1918. g., kada je Italija okupirala Sjevernu Dalmaciju pored Šibenika i Zadar, Drniš, Knin, t.j. sav sjeverozapadni dio Dalmacije do Kijeve, Muća i Labina.

Pod utjecajem socijal-demo-

Neiskorišten revolucionarni polet radnih masa

Dok je radnički pokret u cijeloj zemlji u toku čitave 1919. g. bio u ofenzivi i dok je proletarijat nizao pobjedu za pobjedom i neprestano poboljšavao svoj položaj, jer je u pogledu uvjeta rada on osvaja izvanredne pozicije: izvojevao je pravo udruživanja, osamostalno radni dan, povećanje nadnica, sklapanje ugovora, proslava Prvog maja, izbori radničkih vijeća, primanje na rad samo preko sindikalnih organizacija i td., dotle u aprilu 1920. g. vlada uspijeva da nanese prvi jači udar proletarijatu ugušivanjem generalnog štrajka željezničara koji je trajao 14 dana, a u kojem je učestvovalo 65 hiljada štrajkaša. Vode pobune bili su kasnije osuđeni na 10-15 godina robije, a u Ljubljani je u demonstracijama željezničara ubijeno 17 radnika.

Revolucionarni polet masa ostao je u stvari neiskorišten. On se iskorištavao samo za ekonomske zahtjeve i poboljšanje uvjeta rada radničke klase u okviru kapitalizma. Zahvaljujući oporunističkom stavu tadašnjeg rukovodstva Socijalističke radničke partije Jugoslavije (komunista), koje je opterećeno socijal-demokratskim i neprincipijelnim shvaćanjima, ono zauzima pogrešan stav i o nacionalnom pitanju u našoj zemlji. U vrijeme dok je rastao i razvijao se snažan nacionalni pokret, namjerno su zanemarivali nacionalno pitanje, a radničku klasu lišili njenog najjačeg saveznika, seljačkog pokreta, u borbi protiv veliko-srpske buržoazije, ignorirajući nacionalni pokret narocito Hrvatsko - seljački, koji je u to vrijeme bio najjači kako po svojim tradicijama tako isto po masovnosti i organiziranosti.

Takvo neprincipijelno i pogrešno držanje o nacionalnom pitanju imalo je, osim toga, i svog štetnog odraza na razvitak partijske organizacije, jer je nanosilo ogromne teškoće i pokrajinskoj organizaciji KPJ u Hrvatskoj već od samog početka njenog razvitka u povezivanju

kratskih naprednih stavova još za vrijeme vladavine Austro - ugarske monarhije, a još više pod utjecajem Oktobarske socijalističke revolucije, Šibenik i područje oko njega bilo je upravo rasadnik naprednih i revolucionarnih ideja. Beskompromisno i revolucionarno držanje i djelovanje naprednih elemenata u to vrijeme na našem području izražavalo se u znatnoj mjeri i bilo odraz držanja i raspoloženja naroda, ali mogućnosti da se formiraju partijske organizacije nije bilo, radi teških uslova pod okupacijom. Tako je 1919. g. u Šibeniku proslavljen Prvi maja, i na sam dan izdan prvi broj lista »Crveni vijek«. Cim je dan u prodaju, radi svog revolucionarnog sadržaja usmjerenog protiv buržoazije i talijanske okupacije kao i njihovog nasilničkog vladajućeg režima, bio je zaplijenjen, a neki komunisti i napredni ljudi, koji su slavili Prvi maja, pohapšeni su.

Šibenski komunisti su još jednom za vrijeme okupacije izdali jedan revolucionarni proglas u vidu letka, protiv režima i talijanske okupacije. Zbog bojazni narodnog revolta i eventualne organizirane pobune, okupator je među ostalim represivnim mjerama prema neposlušnom stanovništvu formirao koncentracioni logor za istaknuta i nepoćudna lica na otoku Zirju, u kojem se pored naprednih ljudi nalazilo i devet komunista.

Junu 1921. g., kada Jugoslavija preuzima vlast od Italijana osim u Zadru i na otoku Lastovu, prvo što su uradile jugoslavenske vlasti u novopripojenim krajevima bilo je, da su prvog dana izlijepile plakate »Obznanen«. U Šibeniku je drugi dan ispod plakata pisalo »Crna stranica u historiji civilizacije i samostalnog života u Jugoslaviji«.

sa seljačkim i nacionalno ugnjetenim masama i najzad takav štetan stav postaje i politički temelj frakcionaše borbe, koja je poprimila svoje najjače forme u razdoblju između 1926. i 1928. godine.

U takvim uslovima održan je u Vukovaru od 20. do 25. juna 1920. g., II. Kongres Partije. Poslije II. Kongresa Komunistička partija Jugoslavije postigla je još dva veoma krupna uspjeha a to su: rezultati na općinskim izborima, na kojima je Partija dobila većinu u nizu većih gradova (Beograd, Zagreb, Niš, Osijek, Split i drugi), kao i rezultati izbora za Ustavotvornu skupštinu novembra 1920. god., na kojima je Partija dobila oko 200.000 glasova i 58 mandata, što je pokazalo da je Partija izrasla u snažan politički faktor i bila osnovna politička snaga u zemlji koja se borila protiv veliko - srpske ugnjetačke politike, iako u to doba Komunistička partija Jugoslavije o nizu pitanja nije imala jasne marksističke stavove u prvom redu o nacionalnom, seljačkom, kao i pitanju agrarne reforme.

Prestrašena takvim uspjesima komunista, buržoazija se priprema za protuudar. U težnji da učvrsti svoju vladavinu okomila se svom snagom na revolucionarni radnički pokret. Vladajuća srpska buržoazija pomagana od hrvatske i slovenačke buržoazije i od socijal - patriota, sa svom žurbom izgrađivala je aparat nasilja nove države, kako bi ga osposobila da se ne samo uspješno odupre revolucionarnom radničkom pokretu, nego i da ga uguši.

Partija se bori pod izvanredno teškim uslovima ilegalnog rada

Krajem 1920. g. vlada donosi »Obznanu«, kojom je zabranjen rad Komunističke partije Jugoslavije i klasnih sindikata, a u

ljeto 1921. g. Zakon o zaštiti države, koji je još više pojačao teror buržoazije. Partija je otjerana u ilegalnost, a njeni članovi izvrgnuti masovnim progonima, otpuštanju s posla, hapšenjima i t.d.

Partija nije pružila organizirani otpor nastupanjima reakcije, radi idejnih političkih i organizacionih slabosti, kojima je ona tada bila opterećena, a posebno uslijed iluzija rukovodstva u buržoasku zakonitost. To se teško odrazilo u redovima Partije i revolucionarno raspoloženim masama uopće, izazvalo demoralizaciju u znatnom dijelu članstva, oslabilo Partiju i klasne sindikate i za dugo vremena ih onesposobilo za ozbiljnije akcije. U tom razdoblju nakon prelaska Partije u ilegalnost, položaj radničke klase znatno se pogoršao. Buržoazija je uspjela učvrstiti svoj položaj. Ojačana i ohrabrena ukinula je osamostalno radno vrijeme i ponovo ga podigla na 12 sati i više. Vršena je gruba eksploatacija žena i djece, koji primaju manje nadnice za isti rad. Radnička klasa stavljena je u stvari van zakona.

Poslije 1921. g. Partija se borila pod izvanredno teškim uslovima ilegalnog rada, koji se dosta teško razvijao. U periodu od 1921. g. do 1926. g. u Partiji dolazi do oštre idejne borbe na liniji rasičćavanja stavova narocito o nacionalnom, seljačkom, sindikalnom i organizacionom pitanju. U toku te borbe formirale su se u vrhovima lijeva i desna frakcija, što je nanjelo ozbiljne štete Partiji, kočilo njenu konsolidaciju i otežavalo njeno povezivanje sa radnim masama. Ali u procesu sve većeg produbljavanja političke krize i poleta revolucionarnog pokreta u godinama velike ekonomske krize, rasle su u njenom krilu revolucionarne snage, koje su sve jedinstvenije istupale protiv frakcija u rukovodstvu. Najaktivniji

Obnova i učvršćenje partijskih organizacija

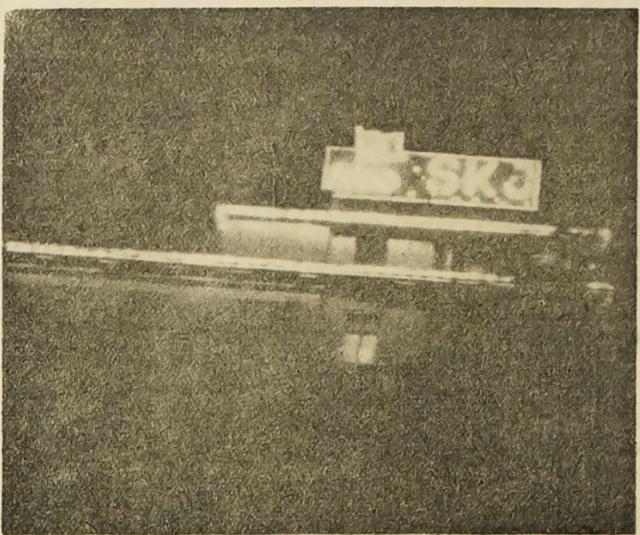
Obnova i učvršćenje partijskih organizacija išla je uporedo sa pronalazjenjem i razradivanjem novih organizacionih formi rada koje su odgovarale uslovima monarho-fašističke diktature. U to vrijeme Partija se borila da što više koristi legalne i polulegalne forme rada u masama. Tako je u Hrvatskoj od 1932. g. do 1935. g. Komunistička partija vodila sistematsku borbu za osvajanje URSS-ovih sindikata u kom periodu uspijeva da stvori čvrstu rezultat jačanja Partije i njenog i masovnu bazu za svoj rad. Kao utjecaja na sindikalni pokret dolazi 1934. g. do mnogih štrajkova, koji su obuhvatili velik broj poduzeća privrednih grana, a koji su upravo zato, što su vođeni u neobično teškim uslovima monarho - fašističke diktature, dobili jako političko značenje.

Tako u toku 1935. godine dolazi i u Šibeniku do štrajkova i demonstracija. U 8. mjesecu štrajk soboslikarskih radnika, koji je trajao osam dana uspješno je završen. Uz pomoć građanstva oni su uspjeli dobiti povišenje plaća za 30% i 14 dana za otkazni rok.

U 10. mjesecu izbija štrajk svih radnika u znak solidarnosti sa radnicima kod bivšeg veleposjednika Šare, koji su još ranije počeli sa štrajkom radi preniskih nadnica, osobito kod ženske radne snage.

U jesen demonstracije težaka zbog preniskih cijena vinu, koje su vođene u vinogardarskim oblastima čitave Dalmacije, nakon kojih je uslijedila intervencija žandara i hapšenje. U Vodicama mjestu od 4.000 stanovnika, učestvovalo je u tim demonstracijama preko 2.000 ljudi. Demonstranti su presjekli konope brodova, kojima su trgovci namjeravali da odvezu vino.

Krajem 1935 g. štrajkovi radnika na izgradnji turističke ce-

Svjetleći natpis na Poljani maršala Tita

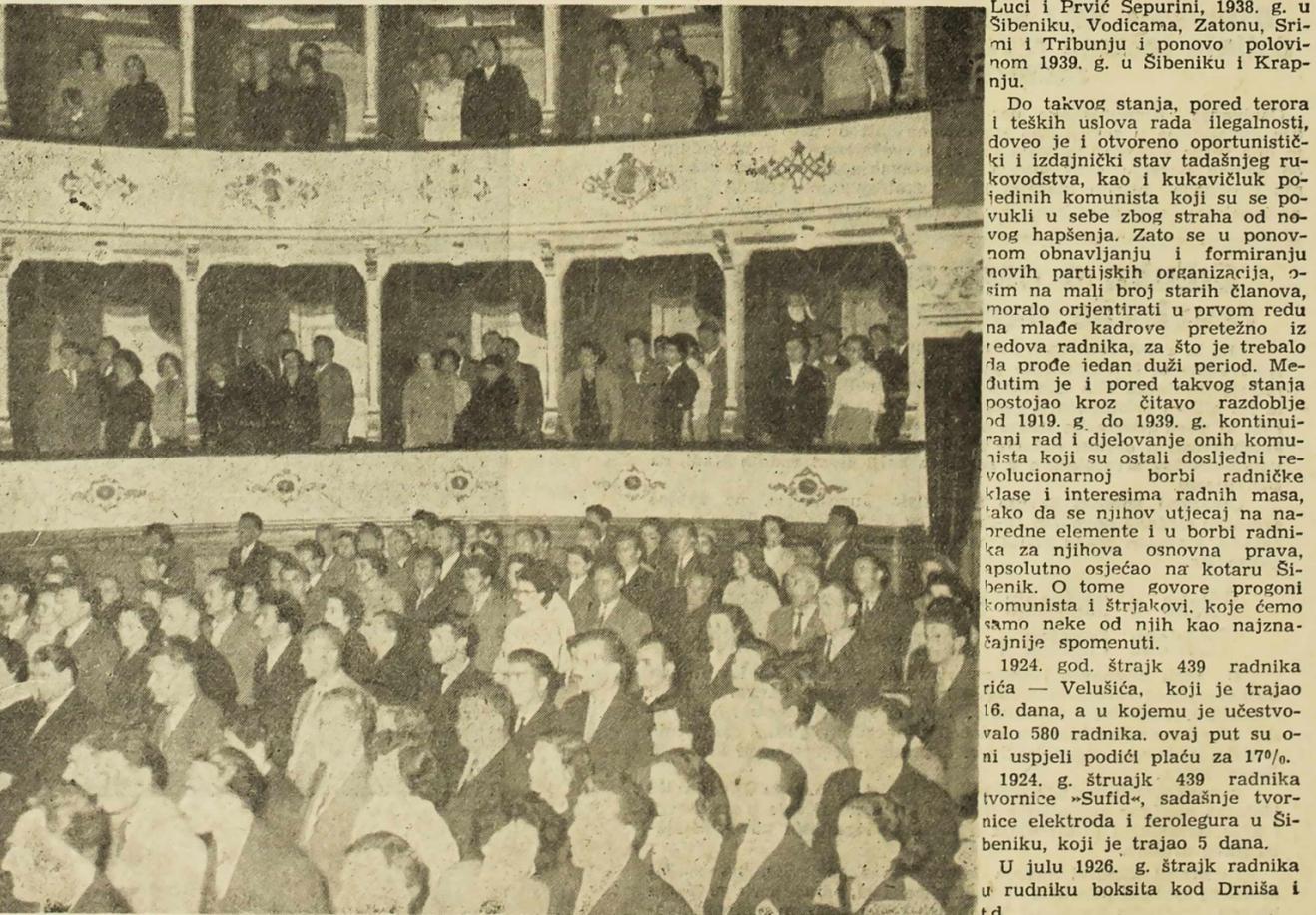
ste u kojem učestvuju ukupno 600 radnika sa područja Dalmacije i demonstracije u Vodicama, koje su organizirali komunisti povodom dolaska križara iz Šibenika. Tada je došlo do sukoba sa žandarima u kojem je jedan demonstrant ubijen, više ih ranjeno, a mnogi komunisti uhapšeni.

1936. g. organiziraju se radnički plesovi kao i u svim gradovima i mjestima Dalmacije, a najveći dio finansijskih prihoda išao je u fond »Crvene pomoći«.

Val štrajkova se u čitavoj zemlji u toku 1935. i 1936. g. sve više širi i obuhvaća ogroman broj radničke klase. Poznate su u to vrijeme i česte demonstracije studenata Ljubljanskog, a narocito Zagrebačkog i Beogradskog univerziteta.

U februaru 1938. g. štrajkuje i traži povišicu plaća 300 rudara ugljenokopa u Dubravici kod Skradina, a u maju 1939. g. mešarski radnici u Šibeniku. Iste godine sprovedene su i septembarske demonstracije protiv II. Imperijalističkog rata, koje je Partija uspješno organizirala u Šibeniku, Vodicama, Zatonu i td.

U toku 1932. g. i 1933. g. formirane su i obnovljene mnoge partijske organizacije u zemlji, jer je partijsko članstvo našlo sigurniju orijentaciju u osnovnim političkim pitanjima, a u prvom redu u nacionalnom i seljačkom pitanju, tako da je formiranjem partijskih organizacija na selu učinjen velik korak naprijed i u razbijanju dotle sektaškog stava. U Hrvatskoj je pored Varaždina, Osijeka, Sl. Broda, Sušaka, Siska, Požege, Vukovara i Oroslavlja došlo do formiranja i obnavljanja partijskih organizacija i na području Šibenika kao i u samom Šibeniku.

Sa svečane akademije u Narodnom kazalištu

Prvi organizirani oblici partizanskog rada u Šibeniku i okolnim mjestima

U Šibeniku i u Vodicama već 1931. godine a 1932. g. u Prvić Luci, Prvić Sepurini, Tribunju, Dubravi i Zatonu, koje su skupa sa šibenskom organizacijom brojile 85 članova KP. Međutim, do prvog organiziranog oblika Komunističke partije u gradu Šibeniku dolazi već 1923. g. formiranjem partijske organizacije od 25 članova KP, koji broj u 1924. god opada na 15 članova, jer su ostali isključeni radi neaktivnosti. Iste godine, t. j. 1924. g. održan je bio i prvi osnivački sastanak partijske organizacije sela Vodice, koja je u to vrijeme brojila 20 drugova.

Zbog strahovitog terora, koji je sa strane režima bio primijenjen na radničke organizacije i njene članove, hapšenjem i odvođenjem u zatvor pod metodom strašnog mučenja i šikaniranja, a osobito nakon šestogodišnje diktature, te su se organizacije potpuno rasule i od 1925. god. do 1932. g. one formalno nisu postojale, osim što su postojali slabi tragovi političkog rada i djelovanja u Šibeniku i Vodicama.

Tek što su se 1932. g. i 1933. g. kao što smo već rekli, obnovile i formirale partijske organizacije u spomenutim mjestima i tek što je počeo ozbiljniji organizirani rad, velikosrpski režim poduzima opću haiku na komuniste Dalmacije, a specijalno Šibenika okolice. Tada je došlo do provale svih partijskih organizacija na području kotara Šibenik i svi članovi KP u gradu i okolici bili su uhapšeni i osuđeni kaznama do 12 godina robije. Istom koncem 1936. g. biva obnovljena partijska organizacija u Prvić Luci i Prvić Sepurini, 1938. g. u Šibeniku, Vodicama, Zatonu, Srimu i Tribunju i ponovo polovinom 1939. g. u Šibeniku i Krapnju.

Do takvog stanja, pored terora i teških uslova rada ilegalnosti, doveo je i otvoreno oportunistički i izdajnički stav tadašnjeg rukovodstva, kao i kukavičluk pojedinih komunista koji su se povukli u sebe zbog straha od novog hapšenja. Zato se u ponovnom obnavljanju i formiranju novih partijskih organizacija, osim na mali broj starih članova, moralo orijentirati u prvom redu na mlade kadrove pretežno iz redova radnika, za što je trebalo da prođe jedan duži period. Međutim je i pored takvog stanja postojao kroz čitavo razdoblje od 1919. g. do 1939. g. kontinuirani rad i djelovanje onih komunista koji su ostali dosljedni revolucionarnoj borbi radničke klase i interesima radnih masa, tako da se njihov utjecaj na napredne elemente i u borbi radnika za njihova osnovna prava, apsolutno osjećao na kotaru Šibenik. O tome govore progoni komunista i štrajkovi, koje ćemo samo neke od njih kao najznačajnije spomenuti.

1924. god. štrajk 439 radnika rića — Velušića, koji je trajao 16. dana, a u kojemu je učestvovalo 580 radnika. ovaj put su oni uspjeli podići plaću za 17%.

1924. g. štrajk 439 radnika tvornice »Sufid«, sadašnje tvornice elektroda i ferolegura u Šibeniku, koji je trajao 5 dana.

U julu 1926. g. štrajk radnika u rudniku boksita kod Drniša i td.

(Nastavak na 3. strani)

REFERAT IVE DRUŽIĆA

(Nastavak sa 2. strane)

Dojatak druga Tita na rukovodstvo KPJ

Uopće proces obnavljanja Partije u čitavoj zemlji i razvijanje njene političke aktivnosti, otežala je i činjenica što se njeno rukovodstvo od 1930. g. nalazilo u inozemstvu. Posredstvom Kominterne na čelo CK dolazili su ljudi koji se nisu formirali u procesu neposredne borbe naše radničke klase kao njeni istinski revolucionarni vođe. Odvojeni od borbe svoje Partije i radničkog pokreta, oni nisu poznavali situaciju u zemlji i slali su pogrešne direktive, unoseći zabunu u partijske organizacije i djelovanje na liniji sužavanja njene sve masovnije političke borbe protiv diktature. Pod njihovim rukovodstvom ponovo je u CK zavladao grupaštvo i neprincipijelna borba, koja je nanosila velike štete Partiji.

Istom 1937. g. dolaskom druga Tita na čelo Partije, nakon što je konačno smijenjen i raskrinkan Gorkić s ostalim neprijateljima i time postalo jasno zašto se Komunistička partija Jugoslavije kroz gotovo čitavo razdoblje od skoro 18 godina nije mogla razviti i ojačati, nastaje nov period u razvitku i historiji naše Partije, a završava razdoblje teških unutrašnjih frakcijskih borbi zbog kojih je itekako stradala

izlazak samostalno na izbore u 1938. g. Tada je isključen iz Partije i poznati frakcionaš Petko Miletić. Isto tako sredena je situacija u Dalmaciji, gdje je jedna grupa (Jelaska, Baljkas, Marić) nastavila i nakon isključenja iz KPJ, svojim nediscipliniranim radom unoseći u partijske organizacije oportunistički, grupaštvo, familijarnost i sektaštvo, poslije svestrane pomoći i energičnih mjera od strane KPJ i KPH, a uz pomoć zdravog članstva i srednjeg partijskog rukovodećeg kadra.

Krupan korak u jačanju Partije učinjen je 1937. god. kada je aprila mjeseca osnovana Komunistička partija Slovenije i augusta mjeseca Komunistička partija Hrvatske, jer je to pridonijelo podizanju kadrova, a istovremeno olakšalo rad na povezivanju Partije s masama. Otpočeo je i sistematski rad na omasovljenju Partije i to prvenstveno iz redova industrijskog proletarijata, a posvećena je i posebna pažnja uzdizanju i odgoju kadrova organiziranjem političkih škola i kurseva i intenzivnim radom na ideološko - političkom odgoju po organizacijama itd. Isto tako Partija od tada s uspjehom razvija široku političku aktivnost u zemlji, tako da je radnički pokret, kao dio međunarodnog revolucionarnog pokreta uzimao aktivnog učešća u svim akcijama međunarodne revolucionarne

Narodnooslobodilačkog rata 1941 Partiju i narode predstavlja isto tako period od V. i VI. kongresa KPJ, jer je baš u tom vremenu donesen Zakon o predaji poduzeća na upravljanje radnicima, Donošenjem takvog Zakona stvaraju se u našoj zemlji novi socijalistički odnosi i omogućuje pravilan put u daljnjoj borbi za izgradnju socijalizma na temelju vlastitog iskustva naših naroda, rukovodećen na osnovama klasika marksizma. Zbog toga je VI. kongres kao osnovni zadatak postavio rad na razradi i usavršavanju tog sistema i njegovog proširenja na sve oblasti društvenog života. U tom smislu Kongres je odredio smjernice naše političke i privredne izgradnje u duhu krupnih promjena, koje su kod nas nastale uvodenjem sistema neposredne socijalističke demokratije, ukazao na novu ulogu svijesnih socijalističkih snaga i pojačanu ulogu Partije u novom sistemu socijalističkih društvenih odnosa, na njihovom političkom i ideološkom odgoju. Da bi istakao tu novu ulogu Partije, Kongres je odlučio da se promijeni ime Komunističke partije Jugoslavije u Savez komunista Jugoslavije i istovremeno da se narodni front, koji je izrastao u jedinstvenu organizaciju svijesnih boraca za socijalizam, pretvori u Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije i da kao takav dobije svoj Statut i Program.

U odnosu na vanjsku politiku i međunarodne događaje u svijetu od velikog je značaja za našu Partiju i neprocijenjiv udio naše zemlje, za stvar aktivne i miroljubive međunarodne koegzistencije, za svestranu suradnju sa svim zemljama svijeta, za očuvanje mira u svijetu, kao i za pobjedu istinskog socijalizma. Na takvim principima naša je zemlja produbila svoje odnose sa mnogim zemljama u svijetu i razvija prijateljsku svestranu suradnju, naročito sa zemljama koje vode vanblokovsku i nezavisnu vanjsku politiku. Zbog toga je SKJ pozdravio normalizaciju odnosa sa SSSR-om i drugim istočno - evropskim zemljama poslije Staljinove smrti i učinio sve, da se ti odnosi dalje razvijaju i produbljuju.

Pobjeda Narodne revolucije

Pobjedom revolucije, koja ujedno predstavlja i prvu pobjedonosnu revoluciju poslije Oktobra i oslobodenjem zemlje od okupatora i domaćih izdajnika 1945. o., stvara se u našoj zemlji novo društveno uređenje — socijalizam uz podršku Narodnog fronta i najširih slojeva radnih masa. U tom periodu za historiju naše Partije predstavlja ogromno značenje V. kongres KPJ u odnosu na napad Informbiroa na našu Partiju i zemlju, jer je V. kongres KPJ dokazao potpuno jedinstvo naše Partije iskovano kroz dugi period predratne, ratne i poslijeratne borbe za pobjedu Partije i izgradnju socijalizma u našoj zemlji. On je dokazao odlučnost i čvrstinu komunista Jugoslavije u obrani svoje nezavisnosti i nemiješanja u unutrašnje stvari naše zemlje i Partije.

Od ne manjeg značaja za našu

Usprkos klevetama, naši radni ljudi nastavljaju borbu za socijalizam

Razvitak događaja je ubrzo pokazao da neki rukovodioci Sovjetskog saveza i drugih socijalističkih zemalja, opterećeni metodama iz prošlosti, nisu mogli da prevaziđu ranije stavove o odnosima među socijalističkim zemljama. Iz tih razloga SKJ je odbio da potpiše Moskovsku deklaraciju 12 komunističkih i radničkih partija od novembra 1957. g., jer bi to značilo prihvatiti one principe u odnosima među socijalističkim zemljama na kojima je bio izgrađen Informbiro, a koji su sada proklamirani u novoj formi.

Zbog toga je SKJ od tada bio izvrnut novom pritisku, koji poslije održavanja VII. kongresa poprima forme otvorene kampanje protiv naše Partije i zemlje.

VII. kongres SKJ u svojim dokumentima, a posebno u programu, dao je analizu savremenog društvenog kretanja i razvika i odredio poglede i stav naših komunista prema općoj problematiji društvenih, ekonomskih i političkih odnosa u svijetu, a posebno je formulirao naša načelna gledišta o najznačajnijim problemima savremenog međunarodnog radničkog pokreta i opću zakonitost revolucionarnog procesa i socijalističkog kretanja u našoj zemlji i na temelju toga razradio smjernice i zadatke naše daljnje borbe za izgradnju socijalističkog društva. S druge strane Program naše Partije usvojen na VII. kongresu bio je neposredan povod za daljnji organizirani pritisak zemalja socijalističkog lagersa na našu Partiju i zemlju, koji je otpočeo već i u toku priprema Kongresa i za vrijeme njegovog rada, da bi uskoro po svojim metodama kleveta, šovinističkih istupanja, raznovrsnih falsifikata, otežavanja pa i otkazivanja raznih oblika ekonomske, političke, kulturne, međunarodne suradnje i td. i karakteru, dostigao antijugoslavensku kampanju iz vremena poslije rezolucije Informbiroa i pretvorio se u neprincipijelnu hajku protiv naše zemlje i Partije.

Međutim sav taj pritisak, prijetnje i klevete nisu nikada mogle, a niti će ikada moći primirati i pokolebati narode Jugoslavije i SKJ da se odreknu svojih principijelnih stavova.

Kao što su radnička klasa i narodi naše zemlje pod rukovod-

stvom Komunističke partije Jugoslavije odnosno Saveza komunista Jugoslavije izvojevali svoje historijske pobjede prije rata i u toku rata, kada su pobjedom Socijalističke narodne revolucije uzeli vlast u svoje ruke stvarajući novu nezavisnu Jugoslaviju, bratsku zajednicu naših naroda, a svojim radnim elanom i naporima izvukli zemlju iz zastojalosti i stvorili snažnu materijalnu osnovu za izgradnju socijalističkih društvenih odnosa, tako isto i sada rukovođeni idejnim i političkim koncepcijama formuliranim u Programu SKJ, naši radni ljudi nastaviti će i dalje borbu za socijalizam sa jasnom perspektivom novih, velikih ostvarenja i pobjeda i za ravnopravnu saradnju sa svim radničkim partijama i ostalim naprednim radničkim pokretima u svijetu, za mir i aktivnu miroljubivu koegzistenciju među svim zemljama svijeta koje to žele.

Šibenik u zastavama

Šibenik svečano proslavio 40 - godišnjicu KP Jugoslavije i SKOJ-a

U Šibeniku je na najsvečaniji način proslavljena jubilara 40-godišnjica KPJ, SKOJ-a i Sindikata. Prije početka glavnog dijela proslave grad se nalazio u svečanom ruhu: brojne partijske i državne zastave, svijetleći natpisi i transparenti, zelenilo i cvijeće pružali su izvanrednu sliku. Po svim školama i poduzećima održane su prigodne priredbe.

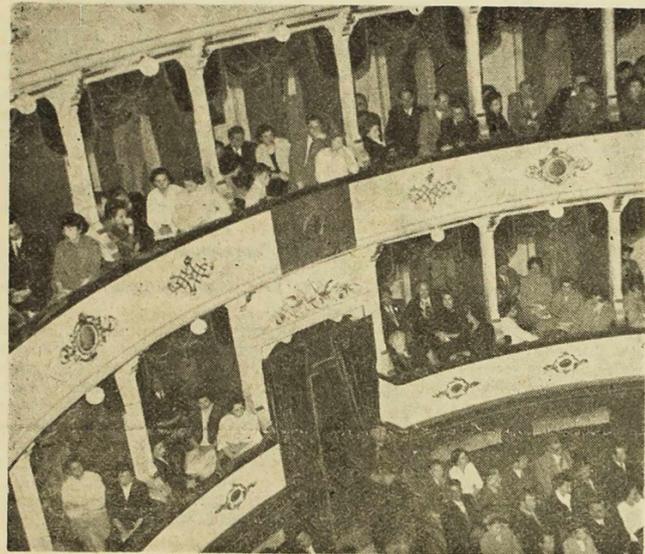
U nedjelju ujutro bio je organiziran partizanski marš trgom I. grupe Šibenskih partizana, koji su krenuli u borbu 12. kolovoza 1941. godine. U ovoj akciji, koju je organizirao Kotarski odbor Saveza boraca, sudjelovali su članovi bivših boraca, odredili predvođeni obuke i članovi Udruženja rezervnih oficira. Završna svečanost priredena je u Razvodama javnom vježbom, a zatim je predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca i jedan od učesnika I. grupe Šibenskih partizana Božo Blažević evocirao u spomene iz prvih dana Narodnooslobodilačke borbe. Svečanosti je prisustvovala i veća grupa članova šibenskog «Kola». Istog

dana u prostorijama Društvenog doma otvorena je izložba o razvoju revolucionarnog pokreta u šibenskom kotaru. Na poljani maršala Tita vatrogasne jedinice šibenskog industrijskog bazena izvele su javnu vježbu.

Sirenama trgovačkih Urođova i plovnih jedinica JRM, te pale-njem krijesova po okolnim brdima najavljen je početak ove značajne proslave. Nekoliko tisuća građana Šibenika promatralo je na šibenskoj obali veliki vatromet i štafetnu bakljuđu članova Radničke sportske djelatnosti i JRM.

U nedjelju i ponedjeljak građani okupljeni kod radio prijemnika i zvučnika instaliranih po raznim dijelovima grada slušali su prienos sa svečane sjednice CK SKJ, na kojoj je govorio drug Tito, te sa mitinga održanih u Beogradu i Zagrebu.

Na sam dan proslave u Narodnom kazalištu je priredena svečana akademija. U proslavi je sudjelovala glazba JRM i šibenska narodna glazba, koje su izvele koncerte.

Sa svečane akademije u Narodnom kazalištu

borba cjelokupne radničke klase u našoj zemlji.

Od tada sa drugom Titom, koji se nalazi na čelu novog rukovodstva koje od tada živi u zemlji, Komunistička partija Jugoslavije, okupljajući oko sebe najbolje elemente u Partiji i proletarijatu, ubrzo postaje snažan politički faktor, osvaja povjerenje najširih narodnih masa i izgrađuje se u predvođnički odred sposoban da stane na čelo radničke klase i svih trudenika i da pobjednički izvrši velike zadatke, koje je pred njih i pred narode Jugoslavije postavljala sve oštrija unutrašnja i međunarodna situacija.

Time period od 1937. g. do 1940. g. predstavlja razdoblje konsolidacije i priprema KPJ za borbu protiv fašizma, za obaranje buržoazije i provođenje revolucije. Novo rukovodstvo je najprije uložilo sve sile na uspostavljanju i stvaranju novih partijskih organizacija u onim pokrajinama, gdje ih nije bilo kao na pr. u Makedoniji, Bosni i Hercegovini. I već 1940. g. nije bilo pokrajine u Jugoslaviji, u kojoj nisu postojale partijske organizacije i postavljena organizaciona mreža.

U Hrvatskoj su isključeni iz rukovodstva ljudi koji su zane-marivali rad na učvršćenju Partije praveći čitav niz političkih pogrešaka i kršeći odluku CK za

antifašističke solidarnosti. Stotine članova KPJ otišlo je u ovom periodu da se bori na strani španjolskog naroda protiv fašizma.

Stojeći na čelu borbe radnih masa za ostvarenje njenih pravednih zahtjeva, Partija je sve uspješnije ostvarivala svoju rukovodeću ulogu u sindikalnim, omladinskim i drugim masovnim organizacijama. Veliku ulogu u konsolidaciji Partije imalo je i zemaljsko savjetovanje KPJ, koje je održano u svibnju 1939. g. Poslije ovog savjetovanja Partija je krenula još snažnijim koracima u svom organizacionom jačanju i pripremi za predvodničku ulogu u borbi protiv nastupajuće fašističke opasnosti.

Pod konac 1940. g. situacija se u KP bila već toliko učvrstila, da je, iako pod najtežim uslovima ilegalnosti, bilo moguće održati na periferiji Zagreba V. Zemaljsku partijsku konferenciju. Na toj konferenciji učestvovalo je 105 delegata iz čitave zemlje i ona je ustvari, kako po broju delegata, tako po problemima koje je rješavala i po vremenu u kome se održavala, imala značaj Kongresa. Ni na jednom ranijem Kongresu ili konferenciji nije učestvovalo toliko broj delegata, a to je istovremeno bio dokaz, koliko se u tom kratkom razdoblju uspjela Partija proširiti i ojačati.

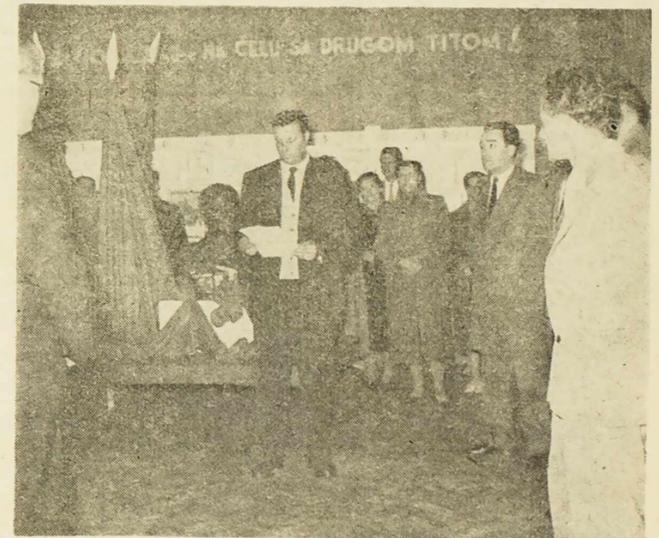
Historijska odluka CK KPJ o dizanju oružanog ustanka

Na V. Zemaljskoj konferenciji odobren je radi linija rukovodstva. Konstatiran je ogroman organizacioni porast kao i veliki utjecaj Partije među masama. Tako je ustvari s ovom V. Zemaljskom konferencijom bila završena trogodišnja etapa konsolidacije Partije, koja je omogućila da već godinu dana iza toga, ona bude dovoljno čvrsta da povede narod na ustanak, u borbi protiv fašizma odnosno u narodnu revoluciju. To je najbolje potvrdio onako snažan otpor naroda, pri stupanju vlade Cvetković — Maček Trojnom paktu, jer je pokret narodnih masa predvođen KPJ 27. marta 1941. g. predsta-

vijao po svom karakteru prvi revolucionarni probaj starog političkog sistema.

Na historijskoj sjednici CK KPJ održanoj 4. srpnja 1941. g. odlučeno je, da se počne s oružanim ustankom. Partijske organizacije pravilno su shvatile direktivu za oružanu borbu i pristupile njenom provođenju u život. Narodne mase odzivale su se pozivu Partije i počele stupati u partizanske odrede.

Razvitkom ustanka stvara se Narodna armija kao oružana snaga naroda, a uporedo sa tim stvaraju se narodni odbori, nova revolucionarna vlast, vlast radnog naroda. Još u prvim danima

S otvorenja izložbe KPJ i SKOJ-a

Otvorena izložba KPJ i SKOJ-a

U dvorani Društvenog doma otvorena je u nedjelju poslije podne u povodu 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a izložba iz historijata Komunističke partije. Na nekoliko ekspozitata izložene su, hronološkim redom fotografije, zapisi i ostali

materijal o razvitku i radu KPJ i SKOJ-a.

Izložbu je otvorio potpredsjednik Kotarskog odbora SSRN Šibenik Vitomir Gradiška. Otvorenju izložbe prisustvovala je sekretar Kotarskog komiteta SK

Hrvatske i član CK SKH Ivo Družić, predsjednik NO kotara Šibenik Petar Škarica, predsjednik NO općine Šibenik Petar Rončević, te mnogobrojni javni, kulturni i politički radnici Šibenika.

PRIJEM PIONIRA

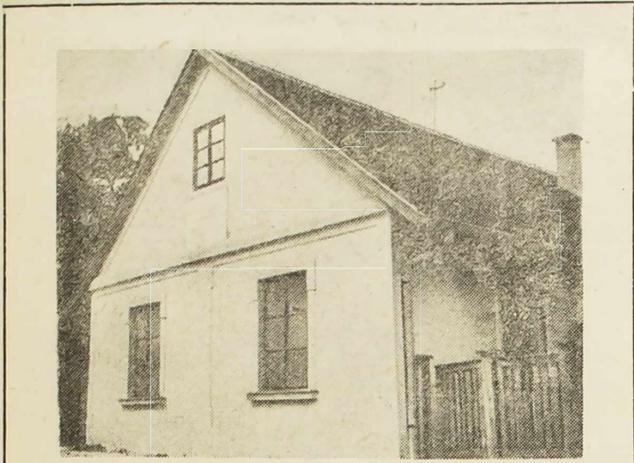
Općinski odbor SSRN Šibenik priredio je u ponedjeljak u dvorani Društvenog doma, povodom proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a, svečani prijem za pionire. Pioniri, predstavnici svih škola s područja grada, obučeni u tradicionalne pionirske uniforme pozdravili su članove SSRN i istakli požrtvovnost i zalaganje komunista u njihovoj borbi za ostvarenje ciljeva socijalizma i bolje budućnosti. Na upućenim pozdravima zahvalio se sekretar Općinskog komiteta SK Nikica Bujas. Pioniri su se zadržali duže vrijeme s članovima SSRN u razgovoru interesirajući se za mnoge stvari. Za pionire je priredena mala zakuska.

Sa svečanog prijema pionira

Osma konferencija zagrebačke partijske organizacije februara 1928. godine

RIJEČ JOSIPA BROZA

Zgrada na Pantovčaku gdje je drug Tito izabran za sekretara Gradskog Komiteta Partije

Ustred veoma žive diskusije ustao je metalni radnik Josip Broz. Konferencija je već bila zašla duboko u noć. Poslije prvih riječi Josipa Broza nestalo je žagora i žučnih rasprava, koje su vođene u maloj sobici, kratoj ljudi. Čovjeka koji im je govorio poznavali su svi prisutni iz niza akcija koje je organizirala Partija u Zagrebu. Sjećaju ga se i s rajonskih konferencija na kojima su birani delegati za ovu konferenciju.

— Frakcionaštvo, sektaštvo i koterijaštvo — rekao je između

ostalog Josip Broz — razbija se samo praktičnim radom u masama, povezivanjem naše Partije sa širokim masama industrijskih radnika i podizanjem ideološkog nivoa partijskog članstva. Radi toga osnovna i glavna zadaća Mjesnog komiteta sastoji se u izvršavanju pravilnih odluka prošle Mjesne konferencije i napomena Internacionalnog organizacionog instruktora, a ne kako to radi većina Mjesnog komiteta nastojeći da odgovornosti za svoje pogreške i propuste prebaci na »više forume«.

To su bile riječi druga Tita na Osmoj konferenciji Zagrebačke partijske organizacije, koja je održana u noći između 25. i 26. februara 1928. godine. To je bilo vrijeme kada je Zagrebačka partijska organizacija na čelu sa Josipom Brozom povela oštar kurs protiv frakcijske borbe koja je nanosila ogromne štete radničkom pokretu u našoj zemlji. Zato su odluke Osme konferencije bile od presudnog značaja, ne samo za partijsku organizaciju u Zagrebu, nego za Komunističku partiju Jugoslavije uopće.

Kućica na periferiji Zagreba

U malu prizemnu kućicu na Pantovčaku, na periferiji Zagreba, u prvom podzemnom sata, 25. februara 1928. godine, u određenim vremenskim razmacima, počeli su, jedan po jedan da stižu delegati Osme konferencije Zagrebačke partijske organizacije.

Bilo je prisuno na konferenciji (prema postojećoj dokumentaciji) 40 predstavnika, od toga 31 izabrani delegat s pravom glasa. Konferenciji su prisustvovali, isto tako, dvojica predstavnika Beogradske patrijske organizacije kao i delegat Kominternene.

U osam sati uvečer konferenciju je otvorio jedan član Mjesnog komiteta, koji je u svom uvodu osudio frakcijske borbe i predložio dnevni red konferencije. Poslije toga riječ je uzео tadašnji sekretar Mjesnog komiteta Dušan Grković, koji je podnio izvještaj o radu organizacije.

U protekloj godini. Grković se u svom izvještaju rasplinuo u nizu općepoznatih stvari, koje za rad partijske organizacije nisu imale nikakvog značaja. Njegov izvještaj nije odovarao stvarnom stanju u organizaciji, bio je pun općih fraza. Nerađ Mjesnog komiteta Grković je pravdao pojačanim pritiskom i progonom koji su reakcionarni režim i policija vršili nad članstvom KPJ.

»Refrent se u svom govoru — zabilježio je zapisničar ove konferencije — o Grkovićevom izvještaju — upustio u opširno razlaganje unutarne i vanjske političke situacije tako da je, usprkos toga što mu je produženo vrijeme na daljnjih 30 minuta, u svom govoru posvetio svega oko 20 minuta na izvještaj o radu MK kroz godinu dana«.

U diskusiji koja je počela odmah poslije podnošenja glavnog izvještaja došlo je do veoma žučljive rasprave između dvije grupe, koje su na konferenciji došle podvojeno. Na jednoj strani bila je većina sa sekretarom Grkovićem na čelu, dok je na drugoj strani bila manjina, koju su predstavljali radnici nezaraženi frakcijskim borbama, na čijem čelu je bio Josip Broz.

Buran tok konferencije

Konferencija je dobila vrlo buran tok. Delegati su bili nezadovoljni površnim izvještajem sekretara Mjesnog komiteta.

— Stvarna situacija je takva da na jednoj strani imamo lijeve, na drugoj desne, a u sredini, van jednih i drugih, stoje radnici. Ne čemo ni jedne ni druge! Hoćemo jaku partijsku organizaciju, čistu od frakcija! — to su bile odlučne riječi radnika Blaža Valjina (poginuo u NOB), koje su karakterizirale cio skup.

Aktivnog učesća u diskusiji uzeo je i Josip Kraš (narodni heroj, ubijen od ustaša 1941. godine), koji je isto tako osudio frakcionaštvo ukazujući na štetnost koju ono nanosi organizaciji.

Među ostalima za riječ se javio i Josip Broz. On je u svom koreferatu, tačku po tačku, argumentirajući svoje izlaganje konkretnim podacima iznio stvarno stanje Zagrebačke partijske organizacije, oštro kritizirajući nasivnost i nerađ Mjesnog komiteta. Njegov koreferat je u pola kraći od glavnog izvještaja, ali je neusporedivo sadržajnije. U sedamnaest tačaka, koje sadrži taj koreferat, dana je u vrlo sažetoj formi analiza dotadašnjeg rada partijske organizacije i zadaci koji joj predstoje.

Svojim govorom, snagom riječi i konstruktivnošću svojih postavki Josip Broz je ostavio snažan utisak na prisutne. Pogodnim govorom druga »Georgijević« (tadašnji pseudonim druga Tita) i držanjem delegata poslije

toga, neki iz grupe sekretara Grkovića, počeli su da napadaju Josipa Broza i druge delegate, ne birajući riječi. Broz je odgovarao mirno i staloženo; činjenice su bile njegovo glavno oružje.

Drug »Georgijević« novi sekretar Mjesnog komiteta

Raspoloženje delegata bilo je takvo da su na kraju tražili da se završna riječ za Josipu Brozu.

Govoreći o tome šta je manjina najteralo da da poseban izvještaj i plan rada, on je rekao — kako je iznijeto u zapisniku — da je jedan od glavnih razloga bio taj da se Zagrebačka organizacija oslobodi od uticajarnih frakcija. On govori — kaže se dalje u zapisniku — da je potrebno povesti takav rad u mjesnoj organizaciji da bi ona stvarno postala oslonac cjelokupne Partije.

Poslije izlaganja Josipa Broza više nije bilo podvojenih grupa. Cijela konferencija je djelovala kao jedna jedinstvena cjelina.

Pred samu zoru, poslije diskusije koja je trajala nekoliko sati, prešlo se na glasanje. Izvještaj većine, koji je bio od konferencije oštro kritiziran, bio je gotovo jednoglasno odbačen, dok je izvještaj, koji je u ime manjine podnio Josip Broz, primljen je sa 27 protiv 3 glasa i jednim uzdržanim. Za novog sekretara Mjesnog komiteta izabran je Josip Broz.

Konferencija je podnijela i Rezoluciju, koja sadrži 13 tačaka. Četvrta tačka te Rezolucije glasi:

Mjesna konferencija, imajući u vidu zadatke radničke klase u vrijeme pojačane ofenzive kapitala u svijetu i na Balkanu, smatra da je u današnje vrijeme najvažnije slijedeće: a) Ideološko i organizaciono jačanje mjesne organizacije, kako bi ona postala jedna čvrsta, povezana, kao iz jednog komada salivena, istinski jedinstvena boljševička organizacija. . .

Drug Tito je zatim predložio da se uputi pismo Kominterni o stavu Zagrebačke partijske organizacije prema frakcijskoj borbi u rukovodstvu KPJ. Poslije toga je, maja 1928. godine, Izvršni komitet Kominternene uputio poznato Otvoreno pismo članovima KPJ.

Ujutru, 26. februara 1928., godine kada je konferencija završila rad, delegati su napustili malu kućicu na Pantovčaku i ne sluteći da su prisustvovali sastanku koji je u historiji Komunističke partije Jugoslavije zauzeo jedno od najznačajnijih mjesta.

Zaključeci mjesne konferencije odigrali su ogromnu ulogu u naporima za jačanje jedinstva, čvrstine i revolucionarnosti Komunističke partije Jugoslavije. Savo Kržavac

KNINJANI pod zastavom Partije

Odmah nakon izbijanja narodnog ustanka u Bosni i Lici, digao se na ustanak i narod Kninske krajine. Oružanim akcijama na žandarmerijske stanice, okupatora i njegove pomagače, jasno se vidjelo, da narod ovog kraja nije prepušten sam sebi, već da mu na čelu stoje komunisti, koji su riješili, da se bore do kraja.

Period NOB-e u Kninskoj krajini obilježen je značajnim događajima, koji najbolje govore o velikim otpora, teškim borbama i stradanjima. A ovi podaci snažno i uvjerljivo govore o tome

Narodni ustanak je podignut u Plavnu 28. jula 1941. Istog dana ustanici su prodrli u Golubić i Strmicu. Slijedećeg dana ustanak se proširio na Očestovo i Mokro Polje, a 30. jula podignut je ustanak u Erveniku. Pored uspješnih borbi ustanika u drugoj polovici 1941. slijedeće godine, na ovom terenu vodile su se mnoge značajne oružane akcije

U maju 1942. partizani su na Veljuvu kod Vrpolja vodili borbu protiv Talijana. U ovoj akciji su sudjelovali: I. hrvatski proleterski bataljon i Dinarski partizanski odred. Nakon toga vodile su se oružane akcije na Benderu pod rukovodstvom Glavnog štaba Hrvatske. Iste godine partizanske jedinice ogorčeno su se borile na Prevljesu, protiv Talijana, čija jedinica je imala jačinu jednog puka. Slijedila je akcija partizana na četničku grupaciju u Mokrom Polju. Zati mogorečana borba bataljona »Marko Orešković«, protiv Talijana, koji su tom prilikom strijeljali više seljaka. U junu iste godine poduzeta je još jedna akcija protiv Talijana i to na njihove garnizone u Mokrom Polju i Radučiću.

U martu 1943. izvršeno je rušenje mosta Bender od strane ličkih jedinica. U aprilu 1943. lički partizani su poduzeli akciju na neprijateljske snage koje su su nalazile u to vrijeme u Padanima i Otonu. Iste godine II. dalmatinske i II. proleterske brigade, koje su u Vrpolju izvršile napad na žandarmerijsku stanicu. Slijedile su i druge borbe protiv Talijana i četnika, koje su se vodile na Kozjaku, uz sudjelovanje bataljona »Ante Jonić« kao i akcija partizana u Biskupiji, kojom brilikom je izvršena likvidacija Paje Popovića i zarobljavanje šest vojvoda i njihovih četnika.

Da bi se okupatora omelo u izvršenju ratnih planova na području Kninske krajine izvršene su mnoge diverzantske akcije, koje su se počele provoditi odmah u prvim ustaničkim danima i nastavile se 1942. i narednih godina Narodnooslobodilačkog rata.

19. decembra 1941. izvršena je sječa telegrafskih stupova u Zagroviću i tom prilikom su, na istaknutim mjestima, u ovom selu ispisane parole. 7. januara 1942. PTT stupovi su bili oboreni na cesti Padane - Prevljes. Diverziju su učinili aktivisti iz Očestova, Mokrog Polja i Radučića. Slijedećeg dana diverzanti iz Mokrog Polja posjekli su stupove na cesti prema Kistanjama, između Radučića i Šupljaja. 9. januara 1942. izvršena je akcija rušenja PTT veza na re-

laciji Očestovo - Radučić. Akciju su izvršili diverzanti iz ovih sela. 14. januara 1942. izvršena je slična akcija na cesti Kninsko Polje - Golubić. Učesnici su bili diverzanti iz Kninskog Polja. U isto vrijeme PTT veze bile su oštećene na cesti Knin - Sinj, između Kovačića i Kijeve. Ovu diverziju izvršili su Kovačićani i Polačani. U januaru 1942. skjoevci iz Knina izvršili su paljenje željezničkih vagona na stanici i ispisivanje parola po gradu.

Na oružane akcije partizana ovog kraja i drugih jedinica, koje su pomagale oslobodilačku borbu naroda Kninske krajine kao i za učinjene akte diverzije i sabotaže, okupator je, često potpomagan od domaćih izdajnika, poduzimao teške mjere odmazde, protiv neboraćkog stanovništva.

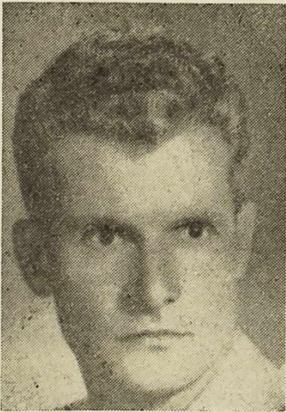
U januaru 1942. i junu iste godine Talijani su poduzeli raciju na zaselak Kanazira u Mokrom Polju. U maju 1942. u sličnoj akciji, Talijani su zapalili više kuća u Radučiću, strijeljali istaknute rodoljube i deportirali veći broj mještana. U junu 1942., četnici su poduzeli raciju u Plavnu i tom prilikom bacili u ja-

mu nekoliko rodoljuba. Paljenje kuća, strijeljanje mještana i odvođenje u internaciju, Talijani su, u dva navrata, učinili u Očestovu i to u aprilu i novembru 1942. U junu 1943. slijedila je zajednička racija Talijana i četnika na Radučiću i Očestovo, kojom prilikom je ubijeno više omladinaca i odbornika.

Ni sav teror, koji je nad ovdašnjim narodom vršen od strane okupatora i njihovih pomagača, ni pojačanje neprijateljskih snaga dolaskom rogačičkih, hercegovačkih i crnogorskih četnika s njihovim vojvodama, kao ni podizanje vješala u Zagroviću, Kosovu i drugim punktovima, nisu mogli slomiti borbeni duh Kninjana, ni odlučnost naroda ove krajine, da u borbi istraje do kraja.

To je bio slavan i težak put Kninjana pod zastavom Revolucije. Zato će se, u toku ove jubilarne godine, na svečanostima i proslavama, širom Krajine, s ponosom evocirati sjećanja na ove dane. Na mnogim mjestima bit će postavljene spomen ploče, da bi se mladi naraštaji i buduća pokoljenja sjećala velikog djela i njegovih učesnika.

A.M.

Iviša Baranović

Kada je formiran odbor »Crvene pomoći«?

— Koliko se sjećam, do formiranja ovog odbora došlo je u drugoj polovici 1936. godine. Kako je tadašnji nenarodni režim svaku akciju naprednih snaga nastojao svim raspoloživim sredstvima već u početku nemilosrdno ugušiti, to je ovaj odbor bio primoran da organiziranu mrežu sakupljanja »Crvene pomoći«, koja je kasnije uzimala sve šire razmjere, postavi na strogo ilegalnu osnovu. Među prvim organizatorima »Crvene pomoći«, osim mene, bili su drug Milan Macura i njegova drugarica Mila. Nakon formiranja Mjesnog komiteta KP cijelom ovom akcijom, koja je postigla značajne rezultate u širenju revolucionarnih ideja kod šibenskih radničke i srednjoškolske omladine, rukovodi ovaj komitet.

Kako je organizirano sakupljanje priloga?

— Odbor »Crvene pomoći« češće se sastajao. Određenih prostorija nije bilo. Najčešće smo se sastajali na ulici, kupalištima, svagdje gdje se za to ukazala potreba. S obzirom na ilegalnost u početku je za sakupljanje priloga bilo obuhvaćen ograničen broj lica, ali je zato u kasnijim godinama velik broj šibenskih ro-

Crvena pomoć

U OKVIRU PROSLAVE 40-GODIŠNJICE KPJ I SKOJ-a RE-DAKCIJA »SIBENSKOG LISTA« ZAMOLILA JE DRUGA IVIŠU BARANOVIĆA, DA ODGOVORI NA NEKOLIKO PITANJA U VEZI DJELOVANJA »CRVENE POMOĆI«, KOJA JE U PRED-RATNIM GODINAMA ORGANIZIRANA U ŠIBENIKU.

doljuba aktivno surađivao u sakupljanju priloga. To je naročito do izražaja došlo krajem 1940. i u početku 1941. godine.

Kome je bila namjenjena »Crvena pomoć«?

— Poznato je da se velik broj naprednih ljudi i članova Komunističke partije nalazio po zloglasnim zatvorima i koncentracijskim logorima nakon šestojanuarske diktature. Naročito teška zlostavljanja bila su vršena poslije stvaranja pakta Cvetković - Maček, kada je svu oštricu tadašnji režim uperio protiv naprednih snaga, koje su sudjelovale u radničkom pokretu. Pomoć u hrani, novcu i lijekovima bila je upućivana političkim aktivistima i ostalim rodoljubima u zatvorima i logorima, zatim njihovim porodicama i siromašnim licima. Nakon završetka građanskog rata u Španiji priloge »Crvene pomoći« osjetili su španski borci, koji su se nalazili u francuskim logorima. Preko »Crvene pomoći« nije se samo vodila briga o ljudima koji su se nalazili po zatvorima. Njeno djelovanje je pridonijelo okupljanju lica u napredni pokret: stvoreno je ogroman broj novih simpatizera radničkog pokreta koji su se u danima okupacije s oružjem borili protiv neprijatelja.

Dobro se sjećam grupe od 42 politička aktivista koji su bili zatvoreni u šibenskom Okružnom zatvoru. I ovdje im je »Crvena pomoć« dobro došla. Među njima se nalazio i drug Ivo Mardešić

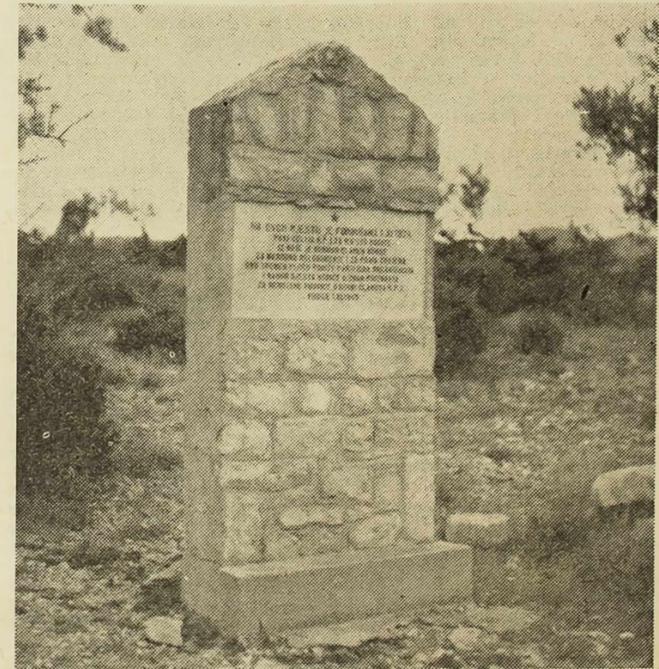
Da li je bilo organizirano kakvo savjetovanje »Crvene pomoći«?

— Krajem 1940. godine takav skup sastao se u Splitu, negdje u blizini novog groblja. Na tom savjetovanju, gdje sam bio prisutan kao predstavnik šibenskog odbora »Crvene pomoći«, trebala su stići iz Zagreba dvojica delegata. Međutim, njihov dolazak bio je spriječen od tadašnjih vlasti. Među zaključcima donesenim na tom skupu bio je i ovaj: daljnje proširenje mreže simpatizera radničkog pokreta putem »Crvene pomoći« kao i jače pružanje priloga obiteljima čiji se članovi nalaze po zatvorima.

Po dolasku okupatora u našu zemlju »Crvena pomoć« je i dalje djelovala u Šibeniku i okolnim mjestima. Tek 1942. godine čitavu ovu akciju preuzeli su Narodnooslobodilački odbori.

I na kraju: sjećate li se nekog zanimljivog detalja iz rada »Crvene pomoći«?

— Bilo je to 1940. godine, kada je jedna grupa Biogradana uhvaćena preko noći, uz pratnju jakih žandarmerijskih snaga polugola dovedena u Šibenik. Mi smo odmah organizirali sakupljanje priloga i jedan naš predstavnik je došao na šibensku željezničku stanicu (ovdje je grupa čekala vlak da je otpremi u unutrašnjost). Tom prilikom je s uspjehom obavljena zadatak: jednom od uhvaćenih drugova bio je predan ovciji paket odjevnih predmeta i novac. Ovaj gest šibenskih rodoljuba ostavio je kod drugova iz Biograda dukok utisak. (J.)

Spomen ploča na mjestu gdje je održan osnivački sastanak organizacije KP Vodice

RSK „Šibenik“ - svjetao primjer širenja naprednih ideja ŠTRAJK MESARSKIH RADNIKA U ŠIBENIKU 1939

Poslije višemjesečnih priprema osnovan je na inicijativu sindikalne organizacije URS-a prvi radnički sportski klub »Šibenik«. 30. kolovoza 1933. godine u prostorijama citaonice Radničke komore, uz sudjelovanje velikog broja radnika, održana je osnivačka skupština. Već u pozdravnoj riječi A. Ančića istaknut je primarni zadatak novoosnovanog kluba: svestrano razvijati i odgajati omladinu, a posebnu radničku. Za prvog predsjednika izabran je dr. Čičin-Sain. Pored njega, za osnutak kluba najzaslužniji su Mijo Blaće, Petar Škarica, Ivo Vikar, Nikola Radić i drugi. Klub je za relativno kratko vrijeme brojio nekoliko stotina radnika, koji su sudjelovali u raznim sekcijama. Osim nogometne, djelovale su još ove sekcije: atletska, boks, hazena, šah i esperanto. Nakon prve dvije godine postojanja ovog društva, uz pomoć svih članova izgrađeno je igralište. Tom prilikom došlo je do punog izražaja neviđen elan, požrtvovnost, drugarstvo i ljubav za svoj klub. Više hiljada dobrovoljnih radnih

sati i znatan prilog u novcu dali su članovi ovog kluba, a mnogi od njih i svoj posljednji dinar uložili su za izgradnju sportskog objekta.

RSK »Šibenik« odigrao je u prijeratnim godinama veoma značajnu ulogu u razvoju radničkog pokreta u Šibeniku. Bez sumnje, »Šibenik« se, kao i ostali radnički sportski kolektivi u zemlji, smatrao pionirima u širenju revolucionarnih ideja. On je svojim naprednim shvaćanjima i borbenim stavom uspio zatalasati velik broj građana Šibenika, a naročito omladine. Suradujući s URS-ovim sindikatima gotovo nije bilo ni jedne akcije, ni jedne manifestacije radničke klase, u kojoj nisu sudjelovali i članovi ovog sportskog kluba.

Malo je sportskih organizacija bilo u kojima je vladalo tako iskreno drugarstvo, ali i potrebna samodisciplina baš kao u tom klubu. Ono je u svim prilikama uvijek dolazilo do izražaja. To je i bio razlog da je RSK »Šibenik« stekao ogromne simpatije svih naprednih ljudi.

Trn u oku nenarodnom režimu

Baš zbog tog takvog svog djelovanja nenarodni režimi u staroj Jugoslaviji htjeli su pod svaku cijenu onemogućiti njegov rad. Međutim borbeni radnička klasa Šibenika s uspjehom se suprotstavljala takvim nastojanjima. Klub je bio trn u oku vlastima. Za jedinstveni stav prema reži-

mu i revolucionarnost, koja je prožimala sve članove kluba, prošlo se diljem Dalmacije. Zato je svako gostovanje, koje je organizirao »Šibenik«, imalo manifestaciono-politički karakter. Dovoljno je samo spomenuti slučaj u Trogiru, kada je poslije završenog nogometnog susreta došlo do otvorenog istupa protiv režima.

Dvije značajne akcije

Jedan od prvih zadataka kluba bio je ne samo da se omladina tjelesno ojača, već da se od svakog njegovog člana izgradi moralni lik sportaša. Putem ideološko-političkih sastanaka i raznih seminara omladina je sticala nove, napredne poglede na svijet i društvo. Velika pažnja posvećena je i uključujuju srednjoškolske omladine u rad kluba. Taj posao nije bio nimalo lak, ali je i on s uspjehom završen. Najveća zasluga za to pripada

Slobodanu Bondo-Macuri. Pored te zamašne akcije organizirana je još jedna. Nakon izbijanja građanskog rata u Španiji, i u Šibeniku je započela akcija na organiziranje i odašiljanju jedne grupe da se u Španiji bori na stranu naprednih snaga. Tako je 1937. godine na jednom sastanku, koji je održan u prostorijama društva, donesen plan odlaska u Španiju. 50 mladih radnika i intelektualaca, među kojima i znatan broj članova »Šibenika«

krenulo je u pomoć svojim drugovima u Španiju. Međutim, na putu su bili otkriveni i vraćeni.

Veliki udio u Narodnoj revoluciji

Dvije godine prije početka rata nastavljeni su još jači napadi na radničku klasu. To je u velikoj mjeri osjetio i »Šibenik«, u kome je sve više rasla mržnja prema postojećem režimu i odlučnost da se borba vodi do kraja. Nije bila propuštena ni jedna prilika, a da nije bio dan otpor vlastima. Uvijek i na svakom mjestu. Uloga, koju je vršio »Šibenik« u širenju ideja radničke klase bila je već dobro poznata eksponentima režima u Šibeniku, koji su 1950. donijeli odluku o zabrani njegova djelovanja. Premda je klub bio raspušten, njegovi redovi postajali su svakog dana čvršći i jedinstveniji, a osobito kada je okupator stupio na domaće tle.

Sedam godina uspješnog djelovanja kluba urodilo je plodom. Njegovi članovi su već od prvih dana okupacije stali vršiti pripreme za konačni obračun s okupatorom. Sakupljalo se oružje, vršile pripreme oko organiziranja akcija na okupatora i njegove ključne objekte. A kada je Komunistička partija Jugoslavije pozvala narod na ustanak, tada su se počele formirati prve partizanske jedinice i u Šibeniku. 12. kolovoza 1941. krenula je prva grupa šibenskih rodoljuba u borbu protiv okupatora. Među njima se nalazio i član »Šibenika« Zdravko Bego. U toku četverogodišnje borbe diljem cijele zemlje borili su se i mnogi članovi uprave i igrači ovog kluba. Neki su od njih položili svoje živote.

U nezaboravnom sjećanju ostat će svijetli primjeri sportaša-boraca, narodnog heroja S. Macure, članova Mjesnog komiteta SKOJ-a Zdravko Bege, Ante Baranovića i Mile Bujasa, zatim Dane Rončevića, Ive i Drage Junakovića, Paške Zaninovića, Josipa Lambaše i drugih. (J)

1939. godine izbio je štrajk mesarskih radnika. — Evo što možemo zabilježiti o tome:

Mesarski radnici bili su organizirani u sekciji mesarskih radnika. Napredniji radnici bili su članovi URS-a, dok je većina radnika bila učlanjena u reakcionarnu organizaciju HRS-a. Međutim to nije ništa smetalo da se pristupi štrajku.

Sa svim mesarskim radnicima rukovodio je Ante Bego-Giljak. Poznat po svojim naprednim idejama, autoritativan kod radnika, predvodio je i organizirao štrajk. Radnici su zahtijevali da

Poslodavci su počeli sami raditi, a radnici štrajkaši su blokirali klaonicu i nisu dozvolili rad štrajkbreherima (njih je bilo nekoliko). Radnici su bili raspoređeni i po dućanima onih poslodavaca koji nisu mogli bez radne snage i koji su uspjeli nagovoriti nekoliko radnika, davajući im veće svote novaca da bi radili kod njih.

Odlučnost štrajkaša predvodena još odlučnijim rukovodstvom spriječila je rad štrajkolomcima. — Mladi radnici Zdravko Bego i Ante Baranović, sa još jednim drugom čuvali su nekoli-

darmi. Poslodavci u klaonici, žandarima u njoj, a od strane radnika njihov predstavnik, koji je imao pravo pristupa u klaonicu, nije kod radnika okupljenih van klaonice, stvarao baš najljepši dojam. Tako je u jednom momentu došlo u klaonici do male gužve. Radnici znajući da je u njoj njihov rukovodilac i da bi mogao biti i napadnut, kako od strane poslodavaca tako isto od žandarima, energično su se uputili ulazu klaonice. To je kod žandarima izazvalo toliko zaprepaštenja da se jedan toliko ušeptrljao i opalio metak.

U takovoj situaciji štrajk je trajao desetak dana. Organizacija HRS-a nije htjela podržavati ovaj štrajk.

Kako je s ovim štrajkom bila solidarizirana čitava radnička klasa našeg grada, a naročito organizacija URS-a, koja je štrajku pružala punu pomoć, radnici tvornice Lozovac i Željezare sakupljali su novac za starije i bolesne radnike. Ova pomoć i radnička solidarnost uslovi su i bez pomoći HRS-a, da se štrajk završi potpunim uspjehom.

Zahvaljujući svijesti pojedinaca, mesarski radnici su izvojevali svoja prava, a samim tim sticali sve više klasnu svijest i spoznaju da samo Komunistička partija može radničkoj klasi dati ona prava i ono mjesto koje njoj i pripada.

Tako su mesarski radnici okupljeni i rukovodeni članovima KP dočekali i okupaciju zemlje. — Mnogi među njima pali su u NOB-i, a neki su danas opet prekvalficirani, te se nalaze na raznim dužnostima.

Jere Bego

Grupa štrajkaša šibenskih mesarskih radnika

se radi na akord, da jedan dan u sedmici bude slobodan i da radnike na posao kod pojedinih poslodavaca određuje prema nahođenju rukovodstvo sekcije. Poslodavci nisu pristali na uvjete, a niti su za iste htjeli čuti, na što su radnici stupili u štrajk.

ko noći ove dućane da bi spriječili rad štrajkolomcima.

U samoj klaonici bilo je još gore. Da bi osigurali miran rad poslodavcima i da bi građanstvo bilo opskrbljeno mesom, a naročito vojska, koja je mnogo konzumirala, klaonicu su čuvali žan-

GODIŠNJICA SMRTI KRSTE LJUBIČIČA

Iako je prošlo 22 godine od toga dana, 14. travnja 1937. godine, ostale su svježe uspomene i na sam događaj i na palog borva Krstu Ljubičića studenta iz Knina, koji je poginuo od ustaške kame izboden na ulazni vratima jednog od paviljona studentskog doma u Zagrebu.

Bila je večer, oko 19 sati, kada su se u šumi Sofijinog puta u Tuškancu, postrojile udarne grupe studenata antifašista po fakultetima, svaka sa svojim komandiro, i kada su davane posljednje upute za sutrašnju akciju, koje je rukovodila partijska organizacija.

Pred svima nama postavio se vrlo ozbiljan i opasan zadatak, svaka grupa dobilo je određeno mjesto u izvođenju akcije, trebalo je sve predvidjeti, ne samo snagu protivnika, već i intervenciju policije, koja će se sigurno umještati da zaštiti frankeve, koji su posljednjih mjeseci izvršili nekoliko muklih napada na studente antifašiste, a naročito poslije njihove posljednje akcije, kada su sačekali druga Kolmana i izboli ga noževima.

I te burne večeri, u četi pravnik, nalazio se i drug Krsto. Frankovci su se u to vrijeme ograničavali na podmukle napade, ali nitko nije vjerovao, da bi oni tada bili spremni i na ubistva.

Svatko je bio ponosan na veliki odaziv aktivista, koji su se postrojili u tišini tuškanačke šume, bez strepnje za sutrašnji dan, uvjereni — da će frankovci dobiti odgovor u muškoj frontalnoj borbi na ranjavanje druga Kolmana.

Još nekoliko uputa, pojedinsti za izvođenje akcije, uz stisak pesnice, kao pozdrav narodnog fronta koji se stvarao, grupe su se razišle, da bi se sutra našle na borbenom zadatku.

Osvanula je 14. travnja 1937. godine.

Nitko nije slutio da će taj dan donijeti još jednu tešku žrtvu u borbi naše napredne studentske omladine protiv terora ustaštva koje se radalo.

Određ pravnik trebao je braniti prilaz Pravnom fakultetu, ostale grupe studenata zauzele su pojedine točke u prostoru trga pred Narodnim kazalištem.

Frankovci su se postepo okupljali dobro obavješteni o

događajima koji se pripremaju, pa kada su vidjeli, da je Pravni fakultet, koji su oni ranije terorom držali u svojim rukama, u rukama studenata antifašista, izvršili su očekivani napad.

To je upravo ono što se i predvidjelo, samo ovoga puta frankovci nisu našli na osamljene pojedince, već na organiziranih oko 1000 studenata antifašista, naoružanih štapovima i spremnih, da slobodu fakulteta brane i oružjem.

Uz povik: dolje fašizam, za par trenutaka frankovci su bili ne samo rastureni, nego dotučeni. Studenti antifašista slavili su najljepšu pobjedu u borbi za slobodu fakulteta.

Policija, koja je brzo bila obaviještena o akciji i pobjedi naprednih studenata, brzo se našla na kazališnom trgu, pa je upotrebivši puške i pištolje uspjela da rasturi demonstracije, koje su napredni studenti održali nakon uspjela akcije protiv frankovaca, tražeći, da se iz fakultetskih zgrada izbace frankovci organizatori podmuklih napada na napredno studente.

Međutim, događaji tog kobnog dana nisu time završeni. Dok su napredni studenti nastavili s demonstracijama po ulicama grada usprkos energične akcije policije, raspršujući razbijene grupe frankovaca, dotle je policija uspjela prevaram, da pohapsi oko 200 studenata antifašista, koji su našli azil u prostorijama Agronomskog fakulteta, garantirajući im slobodan izlazak iz zgrade da ih zatim blokira u zgradi Učiteljskog doma i predvede na policiju i zatvori.

Frankovci raspršeni u muškoj i otvorenoj borbi, snovali su osvetu. Njih nekoliko, sve poznati kasniji ustaški koljači: Ereš, Kaštelan, Nevistić, Jelić podmuklo su sačekali druga Krstu Ljubičića, koji se vraćao u Studentski dom poslije uspjela jutarnje akcije.

I kada se drug Krsto najmanje nadao, iza vrata jednog od paviljona u studentskim naselju, pred njegovim očima zasjaji su noževi. Ubice su mu zadale jedanaest smrtnih rana, pa je za trenutak izdahnuo.

Događaj se odvijao munjevito, Glas o tragičnoj smrti druga Krste brzo se proćuo čitavim Zagrebom. Pripremla se jedna

od najvećih akcija proletarijata tih godina. Trebalo je javno manifestirati snagu Narodnog fronta, snagu jedinstva intelektualaca i radnika Zagreba.

Iste večeri ulicama su se odvijale demonstracije; pripremao se svečani sprovod, prikupljala sredstva, organizirao štrajk.

Sprovod je bio veličanstven. Ulicama grada od »Salate« do Savske ceste išla je povorka od nekoliko desetina hiljada radnika i studenata, sav napredni Zagreb, sve što je mrzilo fašizam izišlo je na ulice, da bi javno manifestiralo solidarnost s palom žrtvom. Povorka tiha uz posmrtno zvukove muzike. Nepragmne mase naroda posmatrale su za tadanje prilike jedinstveni prizor. Hiljade ljudi koračali su ulicom bez i najmanjeg šapata. Policija nije imala snage da se suprotstavi ovakvoj manifestaciji, već je iz prikrajka bila spremna, da na bilo koji poklik-interventira.

Uz zvukove proleterskog posmrtnog marša povorka se približavala Savskoj cesti, gdje je čekao furgon da prebaci tijelo druga Krste u Knin.

Nikada ni jedan od učesnika ovog sprovađa, ne će zaboraviti dirljiv oproštaj s drugom Krstom.

Uz zvukove »Lenjinskog posmrtnog marša«, posljednji pozdrav drugu Krsti bio je stisak pesnice hiljada radnika i studenata, veličanstven i dostojanstven odgovor ustaškim koljačima, fašizmu i svim onima koji su ga podržavali.

A »Hrvatski narod«, glasilo tobožnjeg demokratskog pokreta izdajnika Mačeka, povodom ovih događaja na zagrebačkom fakultetu, donio je uvodnik, kojim se osuđuje jednako ubice i žrtva.

Iako je prošlo 22 godine od posljednjeg susreta s dragim Krstom, njegov plemeniti i hrabri lik ostao je kod svijuna nas preživjelih njegovih drugova. Roden u siromašnoj porodici, teško boreći se za uzdržavanje kao student, neustrašivo je učestvovao u svim akcijama koje je organizirala Komunističke partije. V.V.

ZLARINSKI SKOJEVCI U 1941. GODINI

Pod utjecajem dugogodišnjeg rada u okvirima »Seljačke sloge« i tadašnjih političkih zbivanja, omladina Zlarina bila je napredno i prosvjetlji orijentirana, Ali nedostajala je politička organizacija. Organizacije KPJ i SKOJ-a nisu u to vrijeme organizaciono postojale, iako su za to postojali svi objektivni uslovi. U vezi s tim posavjetovao sam se u Šibeniku s drugovima Petrom Grubišićem i Mirom Višićem. Nakon tog razgovora formirana je u Zlarinu organizacija SKOJ-a u čiji sekretarijat su pored mene ušli drugovi Kaloper Gašpar Mate (sada p. pukovnik JNA dva brata Vukov Stipe i Jerko) (oba poginula u NOB-i), Marković Ante i Jurčan Jerko (poginuo u NOB-i). U omladinskoj organizaciji bilo je tada obuhvaćeno oko 75 omladinaca i 5 omladinki. Grupe su svakodnevno na sastancima čitale razne brošure i revolucionarne knjige kojima se tada raspolagalo.

Dva dana uoči rata organizirali smo antifašističke demonstracije u mjestu. Malo po malo povorka je rasla, a priključio nam se i dobar dio vojske.

Neposredno nakon kapitulacije, donijeta je odluka o spasavanju oružja i materijala i njihovom pohranjivanju na sigurna mjesta. Zbog toga su grupe omladinaca bile poslone tamo gdje su se nalazila vojna skladišta i baterije.

Radi lakšeg rada i rukovođenja omladinom još u danima rata, sekretarijat SKOJ-a je odlučio da se sva omladina grupira u prostorije osnovne škole i da tamo spava i živi poluvojnički. Posebna grupa drugova na čelu sa Duhović Vjekoslavom i Dean

Antom (Toni — poginuo u NOB-i) radila je na sakupljanju i konzerviranju oružja i municije. Za prvo skladište municije bila je određena jedna porušena kuća u Dragama i kosturnica na mjesnom groblju. U školi se vršila vojna obuka. Dva dana prije dolaska Talijana uništeno je hiljade litara avionskog benzina, a svega jedan dan prije njihovog dolaska bačeno je u more više od 50 komada avionskih bombi različitog kalibra. Značajno je

P I Š E:

Tomislav Dean

napomenuti, da je skojevski organizacija tih dana u Zlarinu u svim tim akcijama nastupala potpuno otvoreno i da prilikom dolaska okupatora nije bilo prokazivanja.

Prve okupatorske parole ispisane na zidovima zgrada osvanule su zamazane i zagadane. Radile su to ruke zlarinskih sko-

jevaca. Bili su to prvi okršaji s neprijateljem.

U to vrijeme dolazi i do čvršćeg povezivanja s organizacijom KP u Šibeniku, a zatim je bila uspostavljena stalna veza sa kanalom preko Prvić Luke. Vezu sam održavao osobno preko druga Jurlin Nedjeljka sada major JNA na taj način što bi se u jedrilicama sreli na moru. Tim kanalom dobivali smo letke i drugi propagandni materijal, kao i direktive za rad. Osim toga, tom vezom su se predavala sakupljena sredstva za »Crvenu pomoć«.

Poslije napada na SSSR dolazi do pojačane aktivnosti skojevski organizacije. Po zidovima kuća pisane su antifašističke parole. Raspačavan je proglas CK KPJ. Letke, namijenjene okupatorskoj vojsci na talijanskom jeziku, bacali smo pored samih vojnih punktova preko drugarica.

U ljeto i jesen 1941. izvršeno je u Zlarinu nekoliko manjih diverzantskih akcija. Rušeni su telegrafsko - telefonski stupovi, a ujedno se radilo na razbijanju podvodnog telegrafskog kabela Zlarin — Žirje.

U jesen dolazi u Zlarin drug Ljuba Faust, sada ambasador FNRJ u Čileu, pa je u dogovoru sa Mjesnim komitetom u Šibeniku formirao u Zlarinu prvu čeliju KPJ. Neposredno poslije toga, uslijedila su i prva hapšenja članova SKOJ-a, a zatim najprije je postepeno, a onda i masovno odlažene zlarinske omladine u partizane.

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Direktor Kazališta prof. S. Fulgosi O TJEDNU DRAME

NAŠA REDAKCIJA POSTAVILA JE PET PITANJA DIREKTORU ŠIBENSKOG NARODNOG KAZALIŠTA PROF. SLAVOMIRU FULGOSIJU, NA KOJE JE ON RADO ODGOVORIO.

Je li uspjeh kazališta postignut na Drugom tjednu Jadranskih kazališta u Zadru realan. Mogu li se istom ocjenom mjeriti i druga ostvarenja našeg kazališta?

— Ne prošavši ni na prvom Tjednu loše, mi u kazalištu potpuno smo zadovoljni, a jednako, vjerujem, i naša publika o kojoj ponovno treba reći, da je »kazališnja« negoli u mnogom drugom mjestu i da upravo »juryjski« zna prosuditi što je na pozornici dobro, a što ne valja, pa bilo da je po srijedi naša predstava ili pak predstava koga god. Inače, uvjereni smo (i osvjedočeni), da je cjelokupan rezultat ovogodišnje jadranske kazališne smotre, odnosno, preciznije, »pravorijek« juryja, maksimalno realan, to jest, ako se tako smije kazati, »realniji« negoli lani: meritornost (takorekavši) idealno dopunjena beskompro-

svake legitimacije i usto primjer nedoličnosti, (eventualno čak u sudskom smislu)!

Što mislite o učešću štampe u Drugom tjednu, a posebno o kritikama kojima je štampa popratila izvedbe tjedna?

— Koliko god je ovaj drugi naš Tjedan doživio neznatno veći publicitet, negoli lanjski, držim, da se o kazališnim manifestacijama (festivalima, smotrama i sl.) piše premalo i manje-više slabo, (kao što se o kazalištu uopće još uvijek ne piše dovoljno). Stoviše, još uvijek se i u vezi s kazalištima tu i tamo zna pojaviti posprdnno smišljena riječ festivalomanija (ili čak »festivalologija«, što je, uzgred rečeno, besmislica. Dok, naprotiv, bilo kakova festivalska »manija« nije, po mom mišljenju, nikad besmislica, nego, čini se, danas najpogodniji način i oblik bezuvjetno potrebne kulturne propagande. I ne samo propagande nego i afirmacije kulture.) — Što se tiče novinskih prikaza izvedaba našeg Tjedna, rekao bih, da u njima subjektivno mišljenje i sklonosti prikazivača izbijaju nekako za nijansu više negoli je to potrebno ili, ne znam, realno. Glavna im je i zajednička (tim prikazima) pak

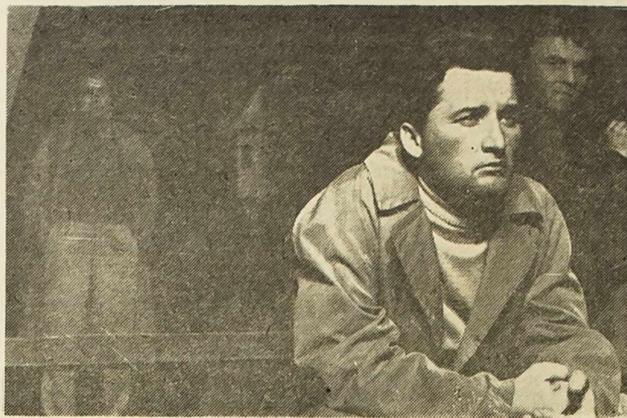
mana što istrčavaju prejudiciranjem juryjskih odluka.

Ima li nešto u ostvarenjima drugih kazališta što bi trebalo istaknuti kao domet za uzor ostalim ansablama ili kazališnim kućama?

— Ne znam što precizno mislite pod tim pitanjem, ali da se u svakom pojedinom ansamblu ili kazalištu može naći neki »uzor« vrijedan podražavanja ili težnje da ga se dosegne, o tom nema sumnje. Inače, znate, među nama rečeno, skromno mislim, da u nas, izuzev tri četiri kazališta, sva ostala su jednako mala ili, bolje, jednako velika. Bilo koje naše kazalište koje bi, kažimo, na nekoj (nažalost nepostojećoj) lutriji dobilo premiju, dotaciju, s brojem miliona, recimo, dvaput većim nego li mu je broj članova umjetničkog ansambla, naprimjer, na 23 člana umjetničkog ansambla 46 miliona dotacije umjesto redovnih 26 miliona, takvo bi kazalište takorekuc i stog trena »u cjelini i u pojedinostima« prerušilo u uzor za sva druga kazališta koja bi ostala pri sadašnjim svojim sredstvima bez obzira da li su »velika« ili »mala«: kazališta su u osnovi jednaka!

Imate li, još ove sezone, u vidu kakva gostovanja u okviru suradnje jadranskih kazališta ili, možda, još i na širem planu?

— Zahvaljujući, između ostalog, dobrim dijelom svojim lo-

Scena iz »Pesme« — nagradna fotografija M. Cukrova

kalnim »poznavacima« kako kazališta i kazališne (i kulturne) problematike, tako isto i njihovom »poznavanju« dramske (i o-sobito domaće) literature, gotovo svako naše kazalište nalazi se u situaciji — lokalnog proroka. To, dakako, znači, da je prisiljeno, da barem jednom u sezoni ide »izvan domovine«, to jest u drugim mjestima i prilikama tražiti koju kap afirmacije, pa bi ga domaći »connaisseurs«, trenutno pokunjeni privremeno priznali. Naravno, riječ je samo o »poznavacima« — pojedincima, jer kazalište svake godine bilježi sve više posjetilaca i sve je priznati-je u tom sve širem krugu, dakle na glavnom mjestu. Pa ipak, tu su s jedne strane ti »poznavaci« — pojedinci i pokrajinska štampa što sistematski objavlju-je analfabetske pamflete konkretno baš protiv našeg šibenskog kazališta, a s druge strane tu je, bez obzira na objektivne razloge, relativno škrt i u tretiranju kazališta strog donator i. . . poštena, vlastita riječ (i djelo)

SEDMA PREMIJERA NARODNOG KAZALIŠTA

Ostvareujući namjeru da svojoj publici prije svega predstavlja savremenu domaću dramsku literaturu, Narodno kazalište prikazat će nam uskoro savremenu komediju poznatog beogradskog humoriste Žaka Konfina SIROTO MOJE PAMETNO DIJETE. Iako se ovoj komediji mogu osporavati veći literarni kvaliteti, njen aktualan sadržaj i često veoma sretno pogoden kolorit komičnog nude se kao dovoljni razlozi njenog postavljanja na scenu. Predstavom ove komedije naše kazalište želi publici pružiti trenutke iz našeg savremenog života, koje se toliko i kazalištu traže, a uvijek ne nalaze.

Uloge u ovoj komediji dijele: Josip Vikario, Neva Belamarić, Ante Balin, Borivoje Glazer, Zlatko Stefanac, Ana Regio, Vera Lepetić i Albert Drutter. — a očekujemo dobru zabavu Režija je povjerena Gradimiru Mirkoviću.

film od srijede do srijede

Troje za reviju

AMERIČKI FILM. REŽIJA: H. C. POTTER

Ona voli oboje i ne može se odlučiti kome da dade prednost, druga također voli oboje i potpuno joj je sporedno kome će pripasti, a obojica, međutim, vole prvu, a o drugoj ne vode računa kao o ljubavnoj partnerki. Na kraju ipak, kao udarcem čarobnog štapića, sve se sredi i formiraju se dva sretna zaljubljena para. Užasno glupo i plitko, iako je scenario raden prema komadu Somerseta Maughama. Još kad bi sadržaj analizirali s moralnog aspekta, onda bi došli do prilično paradoksalnih činjenica, koje su čudom izbjegle američkim puritancima. Ali film je muzičko-revijski. Sadržaj je, prema tome, sporedan, a glavno je revija. I da smo gledali dobru reviju, bili bismo ipak zadovoljni. Ali i revijske točke bile su uglavnom zbrkane kao i sam sadržaj, prilično neinventivne i ne naročito virtuozno izvedene. A gluma? Na istom nivou. Dakle, ništa što bi opravdalo pojavljivanje ovog filma na platnima naših kina. Našim uvoznicima možemo se zahvaliti za izgubljeno vrijeme.

Ozdravljenje

ISTOČNONJEMAČKI FILM. REŽIJA: KONRAD WOLF

Fizičko ozdravljenje jednog i moralno ozdravljenje drugog. Ne bi to možda ni bilo tako loše, da nije sve nekako nategnuto, iskonstruirano s ciljem, da se na kraju dođe do »radničko-seljačke vlasti«, koja oprašta onima koji su ne-svrnodno zabludjeli i dade im mogućnosti da stanu na pravi put. Ovako nametljivo isticanje tendencije upropastilo bi i film raden s više zanatske vještine, interesantnijeg sadržaja, inventivnije režije i snažnije i uvjerljivije glume negoli smo to imali prilike vidjeti u ovom filmu. Izvjesna monotonost nas je pratila gotovo od početka do kraja i napustila smo kino bez da smo išta naročito doživjeli.

Rat i mir

TALIJANSKI FILM. REŽIJA: KING VIDOR

Po velikom Tolstojevom djelu napraviti film svakako je prilično smion, a pomalo i pretenciozan pothvat. Tolstojevoj riječi dati oblik i pretvoriti je u djelo, a pri tome sačuvati duh kojim je ona prožeta, a s druge strane voditi računa o zahtjevima savremene filmske publike, koja u filmu traži akciju i tempo, bez volje za dubljim poniranjem u srž ideje kojim je samo literarno djelo nadahnuo, vrlo je složen i ne naročito zahvalan posao. pisci scenarija (Mario Cammerini, Mario Soldati, Enio de Concini i Ivo Perilli) izvukli su iz romana više manje sadržajni kostur, iskusna ruka King Vidora trebala je da ga oživi radnjom i obogatit elementima, koji odgovaraju zahtjevima filmskog izraza, a pomno izabrani glumci da ostvare karaktere, koji će se u što većoj mjeri približiti karakterima Tolstojevog romana. I gledali smo film u kojem se sudbina rezigniranog pacifiste Petra Bezuhova i porodica Rostov i Bolkonski ispreplela s Napoleonovim pohodom na Rusiju. Četiri sata neprekidnog izmjenjivanja ljubavno-sentimentalnih i ratnih sekvenca odjevenih u šarene i pompozne uniforme, okičanih blještavim sjajem starih ruskih plemićkih dvoraca, što je film često dovodilo do ruba operetskog spektakla. Citava serija glumaca poznatih imena adekvatno se uklopila u ovakav ambijent, ali ipak s najviše uspjeha Audrey Hepburn, koja je Natašu tumačila s mnogo ljupkosti i šarma, zatim Henry Fonda (Petar) i Mel Ferrer (Andrija). Masovne scene, naročito bitke, djelovale se impozantno svojom spektakularnošću i njima su očito presječeni najveći napori u ovom filmu, dok u izvjesnim eksterijerima kulise ipak nisu uspjele da u potpunosti dočaraju iluziju. A Tolstoj, a Rusija? Bilo bi ipak previše očekivati autentičan doživljaj Tolstoja i Rusije od američkog režisera i američkih i talijanskih glumaca i još uz to na talijanskom jeziku. Zato o tome radije ne mislimo.

Nagrađeni i pohvaljeni GLUMCI GOVORE...

S Davičovom »Pesmom« ansambl šibenskog Narodnog kazališta postigao je dobar uspjeh na II. tjednu drame jadranskih kazališta u Zadru, gdje je zauzeo drugo mjesto. Od pojedinaca istakli su se: Slavko Đorđević u ulozi Đorda, sekretara partijske ćelije, koji je dobio novčanu nagradu. Ante Balin u ulozi Klause, gestapovskog oficira i Krešimir Zorić u ulozi pjesnika Vekovića dobili su pohvalu.

Poslije povratka iz Zadra razgovarali smo s Đorđevićem, Balinom i Zorićem o njihovim dojmovima s II. tjedna drame jadranskih kazališta.

Slavko Đorđević:

— Žao mi je što nisam učestvovao na I. tjednu drame jadranskih kazališta na Rijeci. Međutim, prema pričanju drugova II. tjedna drame bio je slabiji u pogledu repertoara i organizacije. Ta kulturna manifestacija, koja je najjača veza jadranskih kazališta trebala bi biti zasnovana na široj osnovi. Naime, za članove kazališnih ansambla trebalo bi omogućiti obilazak historijskih znamenitosti, tvornica, pa čak održati i neka predavanja. Na taj način glumci bi se bolje upoznali, izmijenili svoja iskustva, mišljenja i zapažanja. Po mom mišljenju tjedan drame jadranskih kazališta trebao bi postati stalna kulturna manifestacija u kojoj bi se vidjela umjetnička dostignuća pojedinih kazališta.

— Da li ste se nadali uspjehu?

— Svi zajedno smo pošli u Zadar sa željom da uspijemo, ali nismo imali neke naročite pretenzije. Međutim, ipak smo ra-

čunali na svoje mogućnosti i konačno na uspjeh. Ulogu Đorda, sekretara partijske ćelije, koju sam tumačio bilo je teško igrati. Uloga je pisana bez nekih naročitih psiholoških nijansi i zahtijeva od glumca da bude hladnokrvan, staložen i miran. Međutim,

Slavko Đorđević

ja sam imao jednu olakšicu, jer sam za vrijeme rata bio, u neke ruku, u toku sličnih zbivanja, pa sam čak i poznavao neke ljude, koji su imali dosta zajedničkog s ličnostima iz drame. Za svoj uspjeh, moram priznati, strepio sam. I na kraju, neobično me veseli, kako uspjeh pojedinaca tako i uspjeh cijelog kolektiva našeg kazališta.

Ante Balin:

— Za vrijeme uvježbavanja »Pesme« prekidali smo probe zbog odlaska redatelja u Beograd. Zbog toga nam je i vremenski rok bio nešto skraćen, pa smo nastupili u Zadru s komadom, koji još nije bio sasvim dotjeran.

Što se tiče moje uloge ona je u romanu opširna, ali je kod dramatisacije djela svedena na minimum i predstavljala bližnju sliku Davičovog izraza.

Ante Balin

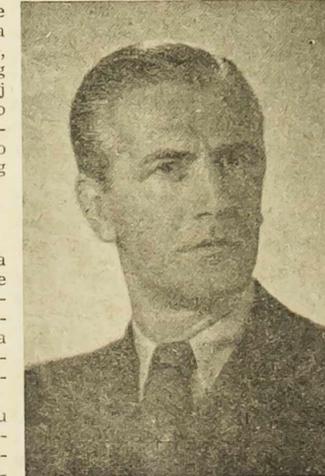
U pogledu organizacije II. tjedna drame jadranskih kazališta može se staviti nekoliko zamjerki. Tjedan drame organiziran je za svakoga, a glumci su došli tek u zadnji plan. Na tako značajnoj manifestaciji glumcima bi trebalo omogućiti da vide izvedbe svih kazališta.

Veseli me, da je naše kazalište dobilo priznanje za svoj rad.

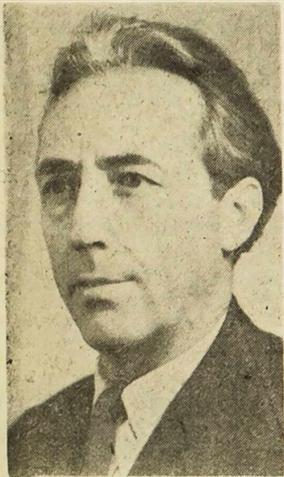
Krešimir Zorić:

Zorić je bio najkraći u svojoj izjavi.

— Drago mi je da je naše kazalište postiglo takav uspjeh. Osim toga veseli me i uspjeh Istarskog narodnog kazališta iz Pule.

Krešimir Zorić

prof. Slavomir Fulgosi

misnošću i objektivnošću. — Što se tiče drugog dijela vašeg pitanja, imamo mi ove sezone i boljih ostvarenja od »Pesme«: — Drveni tanjur! (ali na smotru smo htjeli početi s domaćom stvari).

Što mislite o juryju s obzirom na to što su se u jednom listu pojavili napisi koji izražavaju sumnju u njegovu nepristranost?

— Ustvari sam već odgovorio! Nije, naime, moguće ni proslaviti o Tjednu, a da se odmah ne spomene jury. I to u najpozitivnijem smislu. I najmanja eventualna aluzija, koja bi ma i najneznatnije stavila u pitanje kompetentnost, objektivnost i nepristranost juryja u najmanju je ruku — nekulturna. U vezi s tim članicima o takozvanim utiscima što ga je nekidan objavio pokrajinski list, — ne činjenica što je taj članic napisan, (bože-moj, svak je »slobodan« da škrapa što god »misli«!) već činjenica što je objavljen, — taj članic je tipičan i školski primjer neodgovornog, nekulturnog, (kulturno) defetističkog i kampanalističkoneznalačkog, unfair - žurnalističkog piskaranja bez kriterija, bez principijelnosti, bez

U okviru proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a sindikalna grupa šibenskih novinara održala je već nekoliko usmenih novina u nekim mjestima šibenskog kotara. Na slici: usmene novine u Skradinu.

Jedno jutro u kancelariji suca za prekršaje NO općine

SITNE STVARI, ALI...

Mjesečno 90 prijava — Velik broj saobraćajnih prekršaja — Nadriobrt na „optuženičkoj klupi“

KANCELARIJA SUCA ZA PREKRŠAJE PRI NO OPĆINE SIBENIK MNOGO SE RAZLIKUJE OD SUDSKIH KANCELARIJA, DVORANA I PISARNICA. DVA STOLA, ORMAR I STROJ ZA PISANJE CIJELI SU INVENTAR U SOBI NA DRUGOM KATU OPĆINSKE ZGRADE NA OBALI. I PORED SVEGA TOGA U KANCELARIJI SUCA ZA PREKRŠAJE JE UVIJEK ŽIVO, A NARČITO KAD SU »UREDOVNI« DANI. TADA SE U HODNIKU OKUPI PO NEKOLIKO GRAĐANA, PREKRŠITELJA JAVNOG REDA I MIRA ILI PREKRŠITELJI SAOBRAĆAJNIH PROPISA, KOJI POUVEDU ŠIROKU DISKUSIJU O SVIM MOGUĆNIM STVARIMA, A NAJMANJE O ONOME ZBOG ČEGA NESTRPLJIVO ČEKAJU DA NA NJIH DOĐE RED.

PROVELI SMO JEDAN DAN U KANCELARIJI SUCA ZA PREKRŠAJE I ZABILJEŽILI NEKE »SITNICE«.

SAMO »KVARAT«

U kancelariju je ušao mladi čovjek. Pružio je poziv sucu za prekršaje i sjeo na stolicu.

— Ti si se napio jednog dana.

— Tko? Ja. Ja ne pijem. Uopće ne znam za tu prijavu.

Sudac je zatim pročitao prijavu, koju je napisao dežurni milicionar.

— Evo, u prijavi piše, da si došao kući oko 23 sata. Budući, da su vrata bila zatvorena ti si počeo lupati, a pritom si i psuovao.

— Ma, nisam ja nikoga vrijeđao, samo sam htio da mi otvore vrata.

— Hajde reci u koju si gostionicu svratio poslije rada.

— Nijam nigdje bio. Ja ne pijem.

— Da nisu možda svratio u gostionicu »Skraadin«?

Čovjek se zamislio i poslije kraćeg razmišljanja priznao.

— Svratio sam kod Šime i popio samo »kvarat«.

Te večeri čovjek je u zgradi probudio gotovo sve stanare. To je čuo dežurni milicionar i podnio prijavu sucu za prekršaje.

— Dobro je, ljudi moji do kada će to trajati. Svako malo mi se ponovno vidimo.

Obojica su dala »čvrsto« obećanje da se to nikada više ne će dogoditi.

MILICIONAR I PEČENA TUKA

— Slučajno sam svratio u gostionicu »Sušak« i zadržao se malo duže. Znače, ja nemam običaj piti, ali eto dogodilo se.

— Ne kažem ja vama ništa zbog pića, nego što je bilo s pečenom tukom. Tko? Ja? Ma ne bih ja ukrao žigicu a kamoli pečenu tuku.

— Ali, u prijavi tako stoji. Vi ste pokušali uzeti sa stolu tuku.

Međutim, u zadnji čas vas je vidio milicionar i oduzeo vam je. Osim toga ometali ste goste i zahtjevali da vam plate. Osim toga prijetili ste im, da će te sami uzeti ako vam ne dozvole.

— I onda što je bilo sa tukom? — pita ponovo sudac.

Nisam ja htio ukrasti tuku. Gdje bih s njom. A da je bio komadić...

S NOŽEM I LETVOM

— Poslodavac mi nije htio isplatiti moj trud. Naime pogodio mi smo jedan posao koji sam napravio. Trebao sam dobiti 15.000 dinara.

— A kako se je dogodilo ovo što piše u prijavi?

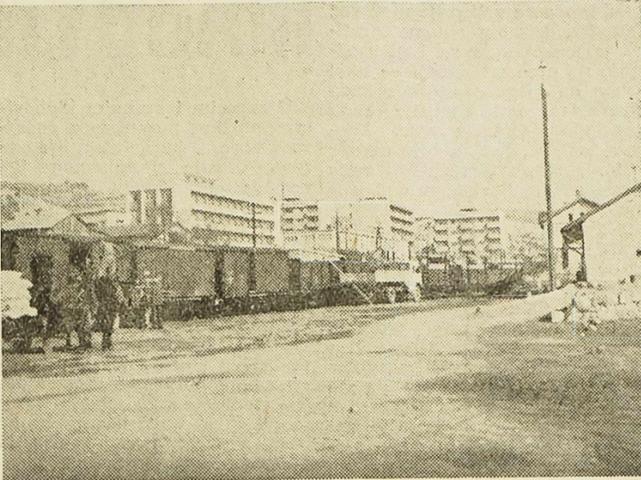
— Dolazio sam više puta kod poslodavca. Jednom me je iz radnje istjerao nožem, a kad sam izišao na vrata udario me letvom po glavi. Nisam se mogao suzdržati nego sam ga udario nogom. Zatim sam pozvao milicionara. I to je sve.

Takvih priča možemo čuti bezbroj u kancelariji suca za prekršaje. Sve te priče sadržavaju izvjesnu dozu ljudske slabosti. Neki ljudi su česti gosti kancelarije na drugom katu općinske zgrade. Ali, ima i onih, koji se pojave jedamput sasvim slučajno.

Iz razgovara sa sućem za prekršaje Antom Pamukovićem doznali smo, da u kancelariju stiglo je prosječno oko 90 prijava mjesečno. Međutim, taj broj je prošle godine bio mnogo veći. Naime, od Nove godine prijave se šalju Sekretarijatu za unutrašnje poslove, koji onda reducira one nevažne, a ostale šalje na dajnji postupak sucu za prekršaje. Pri-

ELABORAT ZA GRADNJU SOLANA

Biro za rudarstvo u Zagrebu nedavno je izradio elaborat i-strajnih radova za gradnju solana u Jadrtovcu i Zablacu. Na temelju dosadašnjih istraživanja utvrđeno je da je slanost vode veoma povoljna i »ostojana preko čitave godine. Što se tiče građevinskih radova ustanovljeno je da bi naročito bili jeftini u predjelu Morinja.

jave podnose stanice Narodne milicije, organi saobraćajne policije, »Sumarija«, inspekcije i t. d. Veći broj prijava odnosi se na narušavanje javnog reda i mira. Međutim, u zadnje vrijeme vozači postaju sve »aktivniji«. Biciklisti, izgleda vole voziti po noći bez svijetla, a »vespaši« i vozači motornih vozila kao da uopće ne poznaju prometni znak, koji je istaknut na više mjesta u gradu i na kojem piše: 30 (dovoljena brzina kroz grad). Nadalje, velik broj prijava protiv konduktera autobusa i šofera kamiona. Kondukteri ne poštuju propise, nego u autobuse primaju više osoba nego je propisano. Kad organi saobraćajne policije uhvate takve prestupnike odmah ih kazne.

Međutim, izgleda da kondukteri raju (z.)

ne plaćaju kazne iz svog džepa, nego im kasnije poduzeće isplati tu sumu. Neki šoferi kamiona smjesta u svoje kabine veći broj »slijepih« putnika, koji im plate za učinjenu uslugu.

Jedan priličan broj prijava odnosi se na nezakonito bavljenje poslom, t. j. nadriobrtom. Tu u prvom redu dolaze zidari, soboslikari i drugi.

Kazne, koje izreče sudac za prekršaje su više simbolične. Međutim, dogodi se ponekad da prekršitelji propisa odleže po nekoliko dana u zatvoru. Svrha tih kazni je dobronamjerna t. d. da se prekršaji ne ponavljaju. U nekim slučajevima te kazne postignu svoj cilj, ali ima i takvih na koje prekršitelji uopće ne reagi-

Rad Inspekcije tržišta

Kažnjeni prodavači i poduzeća

Organi Inspekcije tržišta NO općine Šibenik izvršili su kontrolu cijena, vage i utega u nekim trgovačkim radnjama, pa donosimo rezultate, koje je dala ta kontrola. U nekim radnjama, naročito voćem i povrćem prodavači su upotrebljavali neispravne utege, koje je poništila Uprava za baždarenje vage i utega. Osim toga neke prodavačice su se »snašle« na drugi način, stavljajući papir i karton ispod zdjelice na vagi. Neke radnje nisu uopće stavile cijene na izložene artikle u prodavaonici ni na izlogu. Prodavači u nekim slučajevima naplaćivali su kupcima »od oka«. Cijena je kod njih varirala i do 30 dinara.

Kupci su vidjeli te nepravilnosti, ali njihove primjedbe nisu imale nikakvog efekta. Događalo se, da je prodavač i opsovao kupca zbog toga što se ovaj usudio staviti primjedbnu na njegov »poslovanje«. U Inspekciji tržišta NO općine nalazi se nekoliko anonimnih pisama, koja su pisali potrošači. Sva ta pisma odnose se na nepravilo i nekulturno usluživanje prodavača. Ta pisma su znak, da u našim prodavaonicama nije sve u redu.

RAZLIKA 30 DINARA

U prodavaonici poduzeća »Kornat« broj 4 na obali potrošač je tražio lonac. Trgovački pomoćnik je izvadio dva. Cijena prvom je bila 210, a drugom 230 dinara. Organu Inspekcije se učinilo, da je cijena drugom loncu previsoka. Pozvao je poslovodu. Rezultat: cijena drugom loncu je samo 200 dinara. Pomoćnik se opravdao, da nije znao cijenu. Inspektor je, na licu mjesta kaznio poslovodu i poduzeće sa po 500 dinara, zbog toga nisu bile postavljene cijene.

»ELASTICNE« CIJENE

Inspektor tržišta je, u prodavaonici obuču »Borovo« nastupio kao potrošač. Zatražio je jedan

OKO VAGE I UTEGA

U mesnici poduzeća »Mesopromet« na Dobriću mesar J. G. držao je neispravne utege pa je kažnjen sa 500 dinara.

Kontrola u nekim prodavaonicama poduzeća »Konzum« i »Prehrana« pokazala je, da se upotrebljavaju neispravni utezi i da nisu postavljene cijene izloženoj robi u prodavaonici i na izlogu.

Na najkarakterističniji slučaj naišli su organi Inspekcije tržišta u prodavaonici kruha industrije »Krka« u Docu. U toj prodavaonici svi utezi i vage bili su poništeni, a prodavač ih je upotrebljavao. Zbog toga je inspekcija tržišta podnijela prijavu sucu za prekršaje.

Za pravilno poslovanje u trgovinama odgovorna su sama poduzeća, Inspekcija tržišta i potrošači. Međutim, neka poduzeća vode malo računa o pravilnom i kulturnom postupku svojih prodavača prema potrošačima. Pojedina poduzeća čak i negoduju kad Inspekcija tržišta stavi primjebdu na poslovanje njihovih prodavača.

U pravilnom poslovanju u trgovinama veliku ulogu treba da odigraju potrošači svojim odnosom prema organima Inspekcije tržišta i kritičkim osvrtima na nepravilnosti prodavača. (z)

Stigli novi autobusi

Za ovogodišnju turističku sezonu »Autotransportno« poduzeće Šibenik vrši obimne pripreme za bolji i udobniji prijevoz putnika. Prije nekoliko dana poduzeće je nabavilo tri nova autobusa iz tvornice »FAP« iz Priboj na Limu. Sva tri autobusa imaju zajedno 117 sjedišta. Autobusi koštaju 47,5 milijuna dinara, a »Autotransportno« poduzeće je dalo 35 posto vlastitog učesća.

Vozni park »Autotransportnog« poduzeća je već i sada spreman sa svojih 26 autobusa za otvaranje glavne turističke sezone i jadranske magistrale, koja će se pustiti u saobraćaj 3. svibnja. U glavnoj sezoni Šibenik će imati vezu s Beogradom, Zagrebom, Rijekom i t.d. Osim toga pojačat će se saobraćaj i na ostalim linijama.

Sad se proučava mogućnost za otvaranje redovite autobusne rute Šibenik — slapovi Krke i Šibenik — Murter. Autobusima za Murter prevozić će se putnici, koji budu dolazili ranim jutarnjim vlakom za Zagreb, koji ide u 11 sati.

Turistička sezona je na pragu. Turisti su već počeli dolaziti. Međutim, neke stvari, koje su bile predviđene da se do sezone potpuno narave stoje na mrtvoj točki. Autobusna stanica, iz-

Iz sudnice

31 - godišnji Krste Vrljika i 30 godišnji Mile Perišić, obojica nastanjeni u Šibeniku, osuđeni su od Kotarskog suda u Šibeniku na pet odnosno dva mjeseca zatvora, što su noću 22. veljače ove godine na cesti prema Bilicama sačekali i napali Mladena i Draga Jurasu, upotrebivši pri tom pištolj i nož. U ovom sukobu zadali su nekoliko tjelesnih ozljeda Dragi Jurasu.

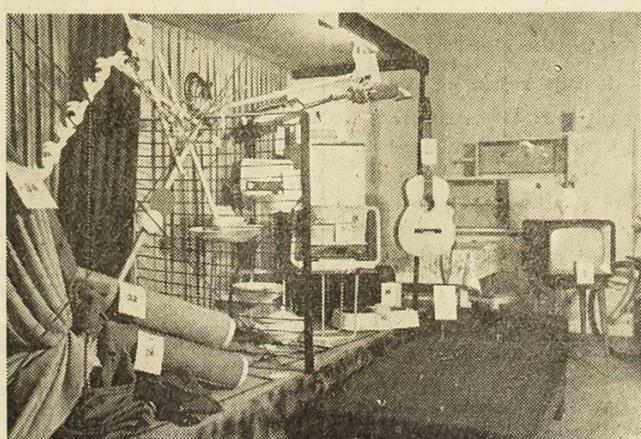
Zbog međusobne svade, koja se kasnije pretvorila u obiteljsku tučnjavu, Okružni sud u Šibeniku osudio je Draga Lovrića iz Siritovaca na tri mjeseca zatvora, a Ivana Lovrića na jedan mjesec uvjetno.

Lutrija Općinskog sindikalnog vijeća

Zgodici velike Prvomajske lutrije Općinskog sindikalnog vijeća izloženi su u bivšim prostorijama trgovačkog poduzeća »Sloga« i u izlogu knjižare »Gradski magazin«. Srećke se mogu dobiti u svim sindikalnim podružnicama, trgovačkim radnjama, te u kiosku na Poljani maršala Tita. Osim toga srećke su puštene u prodaju i u svim većim mjestima na kotaru.

Izvlačenje srećaka velike Prvomajske lutrije Općinskog sindikalnog vijeća obaviti će se 10. svibnja u 10 sati na Poljani maršala Tita.

Naša slika prikazuje jedan dio predmeta velike Prvomajske lutrije, koji su izloženi u prostorijama trgovačkog poduzeća »Sloga«.

Povodom nekih napisa o „Šibenskoj slobodnoj plovidbi“

U beogradskom dnevniku »Večernje novosti«, u broju od prvi aprila 1959. godine objavljen je članak pod zvučnim naslovom »Prva akcija Šibenske slobodne plovidbe — Posao bez stručnjaka, ručen bez banke!«.

U tome članku, pisac članka J. Knežević — za kojega nam je u Beogradu rečeno, da je dopisnik »Borbe« i »Večernjih novosti« iz Splita — iznosi nekoliko grubih neistina, tendencioznih i uvredljivih za poduzeće. Ne radi polemike, nego radi toga, što smatramo, da je takovo pisanje u suštini dezinformiranje javnosti — svejedno da li je pisac članka o tome svijestan ili ne — grubo klevetanje jednog državnog poduzeća. Ovakovo pisanje pokazuje dalje, da potpisnik članka svojim pisanjem ulazi u jedno područje koje mu je potpuno nepoznato, jer kada bi makar i laički poznavao izvjesne uzance i pravne forme on nikada ne bi napravio tako grubi ispad.

Pisac članka navodi, da je »Šibenska slobodna plovidba u toku augusta 1958. godine kupila od nekog »Šip brokera« u Oslu tri manja broda i da ti brodovi nisu bili prethodno, odnosno, prije potpisivanja ugovora pregledani sa strane stručne komisije; da je stručna komisija tek poslije potpisivanja ugovora pregledala brodove i odbila prijem brodova o obavještio o tome poduzeće, ali da je direktor poduzeća, naredio da se komisija ima pridržavati ugovora; da su se Norvežani strahom naljutili radi toga i da su brodovlasnici podnijeli tužbu londonskoj arbitraži.

Zaista treba imati mašte, naivnosti i smjelosti pa da se sve što je gori rečeno saspe na papir i lansira javnosti kao jedna ozbiljna novinska vijest i objektivno obavještavanje javnosti. Budući da ovo nije usamljen slučaj i jer se povremeno mnogi znani i neznaći, objektivno i »dobromjerni« sa nekom posebnom pažnjom prema »Šibenskoj slobodnoj plovidbi« vraćaju na »slučaj« »Šibenske slobodne plovidbe« bio bi vrijedan jednog dužeg članka i razmatranja stvari, jer su uz njega vezane mnoge činjenice i okolnosti. Mi očekujemo da ćemo to svojedobno i učiniti i u detalje obavijestiti o tome naše sugrađane. Za sada želimo se dotaknuti samo onih pitanja koja su iznesena u gore navedenom članku.

Poduzeće »Šibenska slobodna plovidba« u vremenu svibanj (juli) prošle godine vodilo je pismenim putem pregovore sa firmom »RESPLATOU« iz Osla o kupovini izvjesnog broja polovnih trampera. Ishod tih pregovora doveo je do parafiranja jednog ugovora o kupovini tri mo-

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

NARODNO KAZALIŠTE

Subota, 25. IV. — Z. Konfino: SIROTO MOJE PAMETNO DIJETE — premijera. Početak u 20 sati.

Nedjelja, 26. IV. — O. Davičo: PESMA — Početak u 20 sati. Ponedjeljak, 27. IV. — Z. Konfino: SIROTO MOJE PAMETNO DIJETE — Početak u 20 sati.

Srijeda, 29. IV. — O. Davičo: PESMA — predstava za Dom JNA — Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma u boji — VISOKI JAHAC — (23 - 24. IV.)

Premijera domaćeg cinemascope filma — 4 KM NA SAT — (25 - 27. IV.)

Premijera talijanskog cinemascope filma — OČEVI I DJECA — (28. IV - 1. V.)

SLOBODA: premijera američkog filma u boji — VISOKI JAHAC — (24 - 26. IV.)

Premijera francuskog filma — GLAVNA ULICA — (27 - 30. IV.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 25. IV. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

od 26.—29. IV. — II. narodna — Ulici Bratstva i jedinstva.

torna broda od po 2740 DWT svaki, gradnje 1950. godine i četiri motorna broda od po 6000 DWT svaki, gradnje 1945. godine. Ovaj broj kasnije je sporazumno sveden na dva manja i tri veća broda. Prije početka pregovora »Šibenska slobodna plovidba« dobila je pismenu saglasnost Državnog Sekretarijata za saobraćaj i veze SIV-a glede veličine i tonaže brodova.

Ugovor o kupovini brodova samo individualizira određene plovidne jedinice i određuje pretpostavke po kojima će se smatrati da su ti brodovi zaista utvrđeni predmet kupoprodaje. Te pretpostavke navedene su u članu pet i šest predmetnog ugovora. One predviđaju sljedeće:

a) Kupac odnosno njegova tehnička komisija pregledat će brod u plovćem stanju bez prava na bilo kakova otvaranja. Ukoliko komisija načelno prihvati brod, ona je dužna u roku od 48 sati po završenom pregledu o tome dati prodavaocu pismeno posvjedočenje.

b) Po načelnom prihvatu broda pod a) i danoj pismenoj potvrdi da je brod načelno prihvaćen komisija će izvršiti temeljiti tehnički pregled svih unutrašnjih dijelova broda, stroja, i t. d. Pri tome prodavalac je obavezan da na zahtjev komisije izvrši otvaranje svih dijelova broda koji komisija bude tražila i to o svome trošku. Komisija mora o roku od 24 sata po završenom pregledu pod b) dati brodovlasniku, odnosno prodavaocu pismenu izjavu da li je brod prihvatila ili odbila.

Ukoliko komisija pri ovom pregledu odbije brod SMATRAT ĆE SE DA UGOVOR O KUPOPRODAJI NIJE NI POTPISAN I NE ĆE PROIZVESTI NIKAKOVE PRAVNE ČINJENICE.

Ukoliko komisija prihvati brod, brodovlasnik je dužan izvršiti brod na suhi dok o svome trošku radi pregleda podvodnih dijelova broda, kobilice, propelera, i t. d. Komisija ne može iza kako je brod prihvatila pod a) i b) odbiti brod radi naknadnih razloga, ali je brodovlasnik dužan o svome trošku da dovede u red brod prema zahtjevima klase broda i klasifikacionog zavoda.

Iz gornjeg je vidljivo, da bi odbijanje prihvata broda sa strane stručne komisije proizvelo učinak poništenja ugovora i da komisija nije mogla biti vezana nikakvim klauzulama ugovora po kojima bi brod morala preuzeti usprkos svome nalazu i mišljenju. Dalje je vidljivo, da se pre-

gled broda ne vrši prije njegovog individualiziranja putem parafiranja jednog ugovora, koji u odnosu na predmet kupnje — brod stupa na snagu samo tada kada pismeni akcepti komisije budu priključeni tome ugovoru. Ugovor bez tih akcepta nije ugovor o kupoprodaji broda niti može proizvesti ma kakav pravni učinak.

Toliko samo o tome da li je komisija trebala ili nije trebala da prije potpisivanja ugovora pregleda brod ili ne kao i o tome, da li je poduzeće preudicialno kupovinu broda prije pregleda komisije. Za svakog razumnog čovjeka to je sasvim dovoljno.

Zelimo još naglasiti, da je stručna komisija prihvatila dva manja broda, jer je samo ta dva manja i pregledala, i da se nije poslužila svojim pravom iz navedenog člana o odbijanju broda. Također želimo naglasiti, da komisija nije nikada pismeno obavijestila poduzeće i preporučila da se navedeni brodovi odbiju i da je direktor poduzeća naredio »da se treba pridržavati ugovora«. Da je direktor poduzeća to čak i naredio, vidljivo je iz njegovog citata člana 5 ugovora, da bi komisija tada upravo trebala odbiti brod, jer to upravo ugovor i predviđa ukoliko je mišljenje komisije da brod ne treba prihvatiti. Poduzeće posjeduje zapisnike komisije, odnosno njene pismene izvještaje i one ih je svajevremeno stavilo na uvid i nadležnim uredima koje je ta činjenica interesirala.

Protiv poduzeća također nije do danas podnijeta nikakova arbitražna tužba po ma kome osnovu i upravo je nevjerovatno otkuda smionost ljudima da takove zlonamerne tvrdnje lansiraju javnosti. Pisac nije imao čak ni tu sreću da javi barem točne cijene i rokove kredita, jer cijena za navedeni brod kao čista kupovna cijena iznosi 546.000 USA dolara, a ne 700.000 kako pisac navodi, a rok otplate bio je pet, a ne tri godine. Dakle, u svemu što su ti podaci proizvoljna izmišljotina i potpisnik članka ovim je sebi više štete nanio nego li sam trenutno to može zamisliti. Sreća je u nesreći, da će svaki ozbiljni čitalac shvatiti takovo neodgovorno pisanje kao jednu neuspjelu prvoaprilsku šalu. Mi bi još željeli samo navesti, da nepoznati talijanski narodni umjetnik za neuspjele prvoaprilske šale kaže: »Il voce del' asino non va in cielo«.

Ante Blažević

SPORT

MASOVNOST I KVALITET

U zonskim i grupnim klubovima Splitskog nogometnog podsava vode se burne diskusije oko reorganizacije nogometnog prvenstva na području Dalmacije. Klubovi, koji se takmiče u Dalmatinskoj zoni, a koji zauzimaju vrh ili sredinu tablice primili su ovu vijest s izvjesnom nelagodnošću. Slična situacija vlada i među klubovima treće grupe Splitskog nogometnog podsava.

Prema odluci Prvog kongresa za fizičku kulturu u svim sportskim granama u zemlji treba poduzeti mjere za omasovljenje sporta i omogućiti širem krugu ljudi, a naročito radnicima, da se bave fizičkom kulturom. S tom odlukom prišlo se u Dalmaciji rasformiranju Dalmatinske zone i podsaveznih grupa. Prema postojećim mogućnostima Dalmacija bi se trebala raspodijeliti na četiri nogometna podsava: dubrovački, splitski, šibenski i za-

darski. Zbog toga je u nedjelju, u prostorijama DTO »Partizana« održan sastanak predstavnika svih klubova sa područja kotara Šibenik i predstavnika sportskog centra Zadar. Na sastanku su se razmatrale mogućnosti jednog zajedničkog podsava za kotar Šibenik i Zadar. U tom podsavezu takmičilo bi se deset ili dvanaest klubova, već prema postojećim mogućnostima. Međutim, predstavnici klubova s našeg područja i predstavnici iz Zadra nisu se mogli složiti o sjedištu podsava, pa je zbog toga odlučeno da se osnuju podsavezi u Zadru i Šibeniku.

Dosadašnja praksa pokazala je,

da su klubovi bili izloženi velikim novčanim izdacima. S druge strane treća grupa SNP-a, u kojoj se takmičilo i »Radnički« iz Šibenika, brojila je samo pet članova. Svaki od njih odigrao je po četiri utakmice na svom terenu, dvije u jesenjem, a dvije u proljetnom dijelu prvenstva. Prvenstvo je trajalo samo mjesec dana što je vrlo kratko vrijeme aktivnog takmičenja klubova. Publiku, koja je željna dobrog nogometa, vidala je slabu igru. Nasuprot tome igrači manjih klubova bili su nezainteresirani za sistematski rad preko cijele godine. Ove činjenice primorale su odgovarajuće nogometne forume na reorganizaciju takmičenja u Dalmaciji.

S novim načinom takmičenja klubovi s područja kotara Šibenik izloženi su neznatnom povećanju troškova oko odigravanja utakmica. Nastaje pitanje, da li će postojeći klubovi moći prikupiti sredstva i učestvovati u tom takmičenju. Tako je, na primjer, nogometni klub »SOŠK« iz Skradina izrazio bojazan, da ne će moći učestvovati u takmičenju. Osim toga i »Radnički«, uslijed prekida sportskih odnosa s DOŠK-om iz Drniša namjerava prekinuti takmičenje u grupi u kojoj bude igrao DOŠK. Prema tome broj klubova, koji će se takmičiti u nogometnom podsavezu Šibenik, umjesto da se poveća on će, kako izgleda, biti smanjen.

Reorganizacijom takmičenja u Dalmaciji ne će se postići osnovni cilj, masovnost, barem što se tiče našeg područja.

Osnivanje nogometnih podsava na području Dalmacije ima za cilj i podizanje kvaliteta u ovoj grani sporta. Međutim, mnogo klubovi i njihove uprave pesimistički gledaju na sve to. Naprotiv, prema njihovom mišljenju kvalitet će bit još slabiji. Zonska prvenstva bila su izvor kadrova za II. saveznu ligu. Između novih podsavskih prvenstava i II. savezne lige bit će velika razlika u pogledu kvaliteta. Klubovi podsavskih prvenstava Dalmacije ne će

imati neke naročite stimulacije u prvenstvenim borbama za bodove.

Nogometni podsavez u Šibeniku ima dovoljno stručnog kadra za vođenja svih poslova podsava. Još jedino preostaje da se poradi na omasovljenju klubova i poboljšanju kvaliteta.

Uskoro će se u Šibeniku održati osnivačka skupština nogometnog podsava, na kojoj će se izabrati rukovodstvo i odgovarajući forumi.

SUSRET U RUKOMETU

U okviru proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a u ponedjeljak je u Šibeniku odigrana prijateljska utakmica u malom rukometu između DTO »Partizana« i ekipe JRM. Susret je završio pobjedom »Partizana« sa 12:5 (6:2) a odigran je ispred osmogodišnje škole »Simo Matavulj« pred oko 500 gledalaca. Sudio je dobro Bukić.

Igra nije bila zanimljiva. Kod pobjednika se istakao Bujas II., koji je postigao najviše zgoditaka. (K)

»ŠEPURINE« — »ELEKTRO-STROJ« 0:3

U takmičenju za Cup Hrvatske u obojci, u nedjelju su se u dvorani DTO »Partizan« sastali igrači »Elektrostroja« iz Zagreba i Prvić Šepurine. Šepurinjani su u dosadašnjim takmičenjima pokazali dobar uspjeh. Međutim, u polufinalnoj utakmici oni su potpuno zakazali. Nedostajalo im je borbenosti i snage u završnim udarcima.

U prvom setu gosti su povelili sa 3:0. Poslije toga igrači iz Šepurine su se uspjeli osloboditi treme i smanjuje razliku. Kod stanja 13:13 razvila se ogorčena borba. Mijenjali su se servis i na kraju »Elektrostroj« je uspio postići dva poena i dobiti prvi set.

»Elektrostroj« je u II. setu preigao domaće igrače i s malo mukе dobio set sa 15:3.

Tek u III. setu Šepurinjani su pokazali svoje znanje. Povelili su sa 4:0, pa sa 6:4, ali na kraju su ipak izgubili set sa 15:12. Za mladu ekipu iz Prvić Šepurine ulazak u polufinale Cupa Hrvatske predstavlja velik uspjeh. U njihovoj ekipi naročito se ističe trener i igrač Mladen Radić, te još nekoliko talentiranih igrača. Da su imali malo više sreće, Šepurinjani bi dospjeli i u finale Cupa Hrvatske.

Susret je dobro vodio Bukić iz Šibenika.

Odgodaen nogometni turnir

Nogometni turnir u čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a, koji se trebao održati u nedjelju i ponedjeljak, odgođen je zbog kiše za iduću subotu i nedjelju.

U subotu se na stadionu »Rade Končar« sastaje »DOŠK« — »Šibenik«, a u predigri »SOŠK« — »Radnički«. U nedjelju se u glavnoj utakmici sastaju pobjednici, a u predigri pobjednici. Pobjednička momčad na ovom turniru dobit će pehar, drugoplasirana ekipa nogometnu loptu, dok će ostalima biti predane plakete. Najbolji igrač turnira dobiti će torbice za spise, a najbolji strijelac garnituru naliv-pera. Glavna utakmica počinje u 16,30 sati a predigre u 14,30 sati. (k)

DOŠK SE ŽALIO

Uprava »DOŠK-a« podnijela je žalbu takmičarskoj komisiji Nogometnog podsava Split na registraciju prvenstvenog susreta odigranog prošle nedjelje u Šibeniku između domaćeg »Radničkog« i drniškog »Doška«. U žalbi se, između ostalog, navodi loše suđenje sudca Prelca, grubosti domaćih igrača i slaba organizacija utakmice. Drnišani smatraju da se zbog postojanja materijalne povrede pravila utakmica registrira u njihovu korist ili da se odigra novi susret.

U vezi te žalbe obaviješteni smo od strane uprave »Radničkog« da navodi izneseni u žalbi »Doška« ne odgovaraju istini, što mogu potvrditi delegat i sudci ove utakmice.

Još jedan sportski objekt

Gotovo je sedam godina prošlo da strijelci Šibenika vape za prikladnim strelištem. Taj san će im se uskoro ostvariti. Na predjelu »Krvavica«, prije 15 dana udareni su temelji omladinskom malokalibarskom strelištu. Zahvaljujući razumijevanju mjesnih vlasti i drugih organizacija u gradu, koji svesrdno pomažu strijelce i omladinu, rad normalno napreduje. Za sada je uzeta u obzir gradnja prve etape, 50-metarskog strelišta, dok će se kasnije na istom terenu izgraditi 100, 150 i 200 metarsko strelište.

Do sada u radu su se najbolje pokazali pitomec Đačkog doma »Ruža Vukman«, što se može pripisati kao zasluga druga Grbelje, odgovornog za rad.

Nadamo se da će svaki onaj tko voli ovaj sport, a naročito on tko će se njime u budućnosti baviti, pomoći u akciji na izgradnji u slobodnom vrijeme i u okviru svojih mogućnosti.

Interes za streljaštvo u gradu je velik i dnevno se pojedinci obraćaju za upis u članstvo družine. Međutim, upravo uslijed pomanjkanja podesnog strelišta ne može ih se primiti u članstvo.

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik:

NIKOLA BEGO

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »ŠTAMPA« — Šibenik

OBAVIJEST

Na osnovu člana 24 Općeg zakona o sprečavanju i suzbijanju zaraznih bolesti (»Službeni list FNRJ« broj 34/48.) izvršit se istovremeno kombinirano cijepljenje protiv difterije, tetanusa i velikog kašlja (hripavac-kukurikavac i to:

1. Sve djece rođene 1958. godine.
2. Ponovo cijepljenje (prva revakcinacija) sve djece rođene u 1956. godine.
3. Ponovno cijepljenje (druga revakcinacija) sve djece rođene 1952. godine.

Sva cijepjenja gore navedenih godišta izvršit će se u zgradi dječjeg dispanzera (zgrada starog rodilišta kod Suda). Ovo cijepljenje izvršit će se u tri obroka, a u razmaku od oko mjesec dana.

Davanje I. obroka cijepiva izvršit će se u Šibeniku u vremenu od 27. IV. 1959. do 7. V. 1959., a po sljedećem redu:

Djeca čija prezimena počinju sa:

A, B, C	27. IV.
C, C, D	28. IV.
E, E, F	29. IV.
G, H, I, J	30. IV.
K, L, Lj	4. V.
M, N, O	5. V.
P, R, S, Š	6. V.
T, U, V, Z, Ž	7. V.

Cijepjenje gore navedene djece vršit će se u označene dane od 15 do 19 sati.

Upozoravaju se svi roditelji, da je ovo cijepjenje djece po Zakonu obavezno i da su dužni dovesti navedenu djecu na cijepljenje. Naročito se skreće pažnja, da ovim cijepljenjem, pored ostalog osiguravaju svoju djecu da ne obole od opasne bolesti velikog kašlja (kukurikavac-hripavac).

SEKRETARIJAT ZA NARODNO ZDRAVLJE I SOCIJALNU POLITIKU NO OPĆINE ŠIBENIK

Komisija za službeničke poslove Narodnog odbora općine Stankovci, na temelju čl. 21. Zakona o javnim službenicima

r a s p i s u j e

NATJEČAJ

ZA UPRAŽNJENO MJESTO TAJNIKA PRI CENTRALNOJ OSNOVNOJ ŠKOLI U STANKOVcima

Uvjeti za prijem u službu: niža stručna sprema, sa najmanje dvije godine prakse u administrativnoj struci.

Molbe dostaviti najdalje do 1. maja 1959. godine, Komisiji za službeničke poslove Narodnog odbora, propisano bilježovane po članu 1. i 7. Zakona o taksama i Tbr. 1. i 3. Odluke o općinskim taksama.

Plaća po zakonu o javnim službenicima, a položajna po Odluci o položajnim plaćama ovog NO-a.